Nedėlinis Laikrasztis
„LIETUVA“
iszeina kas Petnyczia Chicago, Ill.

Prenumerata ant metu:
Amerikoje $2.00
I Užmarį $3.00

"Lietuva" spaudina Knigas, Konstitucijas ir kitokius drukus lietuviszkai, lenkiszkai ir angliszkai.

Užsiraszant "Lietuvą" reikia draugia ir prenumeratą priklausti. Prisiusdami pinigus adresokite taip:

A. OLSZEWSKIS,
924 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-Station No. 60.

LIETUVA

The Lithuanian Weekly
"LIETUVA"
Published every Friday, at Chicago, Ill.

Executes all kind of Job Printing and translating in Lithuanian, Polish and Russian languages.

Subscription $2.00 per year.

All communications must be addressed.
A. OLSZEWSKI,
924 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-Station No. 60.

Nr. 17 CHICAGO, ILL., PETNYCZIA, 26 Balandžio (April) 1901 m. Metas IX

ENTERED AT THE CHICAGO, ILL. POST OFFICE AS SECOND CLASS MATTER.

Politiszkos žinios.

—o—

Amerika.

Zinomas ne tik Amerikoj amerikoniszkas rasztininkas Paultney Bigelow, kurį porą metų atgal maskoliai su žandarais iszvijo laukan, kadangi mat jis užsimanė tirinėti tikrą padėjimą lenkų ir lietuvių, dabar pagarsino laikraszcziuose persergėjimą savo sanukėsams. Bigelow iszrodo doriszką nupuolimą Amerikos kapitalistų, korupciją urėdninkų, neiszskiriant sudžių, kurių užduotė prižiurėti dorą ir teisingumą. Jis tvirtina, jog daugelyj monarchijų Europoj, o jis ne vienos monarchijos surėdymą gerai pažįsta, daug daugiaus yra teisybės negu Amerikoj. Czia, girdi, valdžios parsidavusios neturintiems nė jokios doros kapitalistams ir ką sudemoralizuoti kapitalistai nori, tą vien urėdninkai daro, tautos ir kraszto reikalai jiems ne rupi, kadangi vienaitinis mieris urėdninko yra pralobti. Bigelow pranaszauja Amerikoj baisią revoliuciją, jeigu jos urėdninkai ne apsimalszys. Dabar valdanczios republikoniszkos partijos laikraszcziai smarkiai užsipuolė ant Bigelowo, perstato jį kaipo paukszti terszianti savo locną lizdą; tas jau parodo, kad jo rasztuose yra teisybė. Iszrodinėjimas ne gero savo tėvynėj, kas joje reikalauja taisymo, tai ne terszimas lizdo, tai noras iszvalyti suterszta lizdą. Bigelow todėl ne užsipelno ant paniekinimo bet ant garbės už drąsą, kad dryso savo vientaucziams pasakyti teisybę, kurios tarnaujanti kapitalistams Amerikos įtekmingiausi laikrasztininkai ne tik ne nori matyti, bet stengiasi ją užslėpti, pakavoti per iszgyrimus to, kas ant pagyrimo ne užsipelno.

Garsus filipinieczių vadovas Aguinaldo jau iszleido savo atsiliepimą į vientauczius, kuriame kalbina juos pasiduoti amerikonams, kadangi, girdi, ant jų pažadėjimų galima užsitikėti. Galima abejoti, ar tas atsiszaukimas isz geros valios Aguinaldo paraszytas. Juk jis yra amerikonų nelaisvėj, prie jo jenerolas MtArthur nieko, net amerikoniszkų laikraszczių reporterių ne prileido, kol jis po atsiszaukimu savo paraszo ne padėjo. Taigi reikia manyti, kad Aguinaldą privertė pasiraszyti po kitų apdirbtu atsiliepimu. Tik kada jis padarė, ko nuo jo reikalavo, pergabeno jį į privatiszką gyvenimą ir davė jam truputį daugiaus liuosybės. Nelaisvių niekur civilizuotuose krasztuose ne verczia prie darbų palengvinanczių atsiekti kokius nors mierius pergalėtojams. Czia mat pasirodo, kad Bigelowo nuomonė apie Amerikos virszininkus su visu teisinga: jie ne gali jau nė atskirti doro nuo nedoro darbo, ne dorą laiko už labai dorą, jeigu tik jis palengvina atsiekti mierį. Isz tikro ant Filipinų salų ateina dabar žinios vien apie pasidavimus mažesnių filipinieczių pulkelių. Už atgabentus ginklus amerikonai paliuosuoja nelaisvius laikomus kaliniuose. Ar ilgai vienok bus ant Filipinų tvarka, sunku įspėti. Popiežius nusprendė negražinti ant tų salų iszvytus zokoninkus, kurie isz tikro ir pagimdė pasikėlimą gyventojų priesz Iszpaniją.

Chinai.

Aplinkinėse Pao Ting Fu susirinko apie 10000 geriausių Chiniszkų kareivių, perėjo chiniszkai kariaunai paskirtą rubežių ir įsiveržė į krasztus ėsanczius po kontrole europeiszkų kariaunų; tai vokiecziai sutarė su prancuzais iszvyti toliaus chiniszką kariauną. Mieste Pao Ting Fu susirinko dabar 8000 prancuziszkų kareivų ir 6000 vokiszkų, ko užtenka ant nustumimo toliaus chinieczių. Angliszki laikraszcziai buvo pagarsinę, buk terp chinieczių ir prancuzų užgimė jau smarkus muszis, bet kitų krasztų laikraszcziai to ne patvirtina, ne patvirtina to ir vadovai svetimų krasztų kariaunų. Angliszki laikraszcziai garsina, buk aplinkinėse Shanghay atsirado vėl bokserų pulkai; sziuom kartu buk bokserai turi kuo geriausius ir naujausius ginklus. Jeigu tai isz tikro teisybė, tai bokserams ginklus gali pristatyti tik kokia nors civilizuota vieszpatystė. Tie pats angliszki laikraszcziai tvirtina, jog isztraukus isz Chinų svetimoms kariaunoms, maisztai užgims dar smarkesni. Taigi turbut Anglija ne nori pasitraukimo svetimų kariaunų isz Chinų, arba gal ji jieszko priekabių ir nori pagriebti kokį nors Chinų szmotą. Pjudo ji Maskolija su Japonija, bet per pirma padarytą sutarimą su Maskolija, paskutinei pavedė visą sziaurinę Chinų dalį, tai dabar priesz užėmimą Mandžurijos Anglija ne gali nė protesto pakelti.

Kaip isz tikro stovi dalykai terp Japonijos ir Maskolijos, to isz laikraszczių dabar ne galima suprasti. Norinti supjudyti tiedvi vieszpatysti angliszki laikraszcziai nuo seniai pranaszauja karę, pranesė jau net apie susimuszimą japoniszkos laivynės su maskoliszka. Žinios tos vienok pasirodė neteisingos. Susimuszimo terp pjudomų vieszpatysczių iki sziol ne buvo ir nežinia, ar karė užgims. Jeigu ji ir užgims, tai turbut dar ne dabar. Tarybos terp Maskolijos ir Japonijos traukiasi savo kelu. Maskolija dabar, kada jos viduriuose užgimė maisztai, ne trauks nesutikimų per toli, kadangi prasidėjus karei, Maskolijos viduriuose užgimtų dar didesni maisztai, galėtų priesz caro ir jo urėdninkų despotizmą pasikelti visa tauta, o tąsyk griutų savvalia carų ir jo tarnų. Ant to užtektų vieno ar dviejų nepasekmingų muszių. Tą gerai žino caro ministeriai, todėl jie saugosis karės. Vokiszki laikraszcziai garsina, buk Maskolija už Mandžuriją siulo Japonijai Korėją, tik kaip matyt, Koreja be karės ne mislyja pasiduoti japoniecziams, kadangi, kaip garsina laikraszcziai, Korejos valdžios prisakė sutraukti kariauną į portus. Rods Japonija gali suvaldyti Koreją, bet ar ilgai ją galėtų palaikyti? Prie geresnės progos be abejonės Maskolija padėtų korejonams iszvyti japonieczius. Tą, žinoma, jie pats supranta ir todėl nesiskubina griebti Maskolijos siulomą Koreją.

Pietinė Afrika.

Karė pietinėj Afrikoj stumia turtingiausią svieto vieszpatystę į bankrutystę. Jeigu karė užsitrauks dar ilgiaus, tai Anglijai truks pinigų ant užlaikymo laivynės, ją galės pralenkti kiti krasztai, o tąsyk Anglija liktusi iszstumta isz eilių didžiųjų vieszpatysczių, ant jos balso nieks ne paisytų, kaip ir dabar ne paiso nieks ant balso Szvedijos, Szveicarijos arba Turkijos. Tąsyk nupultų Anglijos prekysta, kolionijos viena po kitai iszsiliuosuotų ir isz galingos, turinczios didžiausias ir turtingiausias kolionijas visuose svieto krasztuose vieszpatystės liktų tik griuvėsiai. Su Anglija atsitiktų tas, kas pirma atsitiko su Iszpanija, kuri savo laike valdė didesnę Amerikos dalį, o sziądien nieko jai isz dideliu kolioniju ne liko. Tuom dar Iszpanija yra geresnėse sanlygose, kad jos gyventojai, iszėmus 1 milijono baskų, visi iszpanijonai; susilpnėjus gi Anglijos galybei, be abejonės Airija, Valija ir Szkotija bandytų teiposgi iszsiliuosuoti. Tas atsitiks kada nors, tik kaszin ar dabar jau atėjo ant to laikas. Kad Anglija stovi arti bankrutystės, kad didžiausias turi skolas, kad surinkimų nuo pradžios karės su burais ne užtenka ant uždengimo neatbutinai reikalingų iszleidimų, apie tai pagarsino parlamente pats iždo ministeris reikalaudamamas naujos paskolos ant uždengimo iždo nepritekliaus. Ministeris užmanė naują paskolą 300 milijonų doliarų. Kadangi nuo kiekvienos paskolos reikia mokėti palukus, tai ir Anglijos ministeris turi surasti szaltinį, isz kurio galima but surinkti pinigus ant užmokėjimo palukų; iždas jų ne turi, kadangi mat ir teip jo surinkimų ne užtenka ant uždengimo iszleidimų. Ministeris todėl užmano pakelti pagalves ir uždėti mokestį ant iszgabenamų svetur anglių. Per tai anglys bus brangesnės, jos ne iszlaikys konkurencijos su amerikoniszkoms, kurios iszstums isz svetimų krasztų angliszkas anglis, o jau sykį iszstumtos, ne atgaus nužudytų pirkėjų. Anglijos prekysta turės sumažėti, kas atsilieps ir ant turtingumo viso kraszto.

Tuom tarpu galo karės Afrikoj ne matyt. Pereitą san vaitę įsiveržę į angliszkas valdybas burai paveržė anglijonams trukį gabenantį jauczius ir valgio produktus angliszkai kariaunai, kuriai ne kartą atseina pakesti bado, kadangi paczių anglijonų isznaikintame kraszte nieko jau ne liko. Jenerolas Kitchener rods pranesza į Londoną apie naujus neva sumuszimus burų, apie naujus nelaisvius, bet ant tų pasigyrimų mažai kas paiso. Visiems Anglijos gyventojams nusibodo karė ir pats randas noriai ją užbaigtų, jeigu surastų kokią nors progą. Pirma tvirtino, jog buvusios burų republikos turi tapti angliszkoms valdyboms, o dabar pasirodo, kad net su 280000 geriausios angliszkos kariaunos ne galima įveikti, nors visas burų skaitlius ne pereina 280000 vyrų. Dabar angliszki laikraszcziai vėl garsina, buk terp Bothos ir Kitchenero prasidėjo naujos tarybos apie užbaigimą karės. Kadangi burai visgi reikalauja neprigulmystės savo kraszto, tai ne galima įspėti, kokius vaisius isz duos naujos tarybos [illegible] savo [illegible] isz tikro

[illegible] strinkima nedėlioj, 28 Ba

Maskolija.

Studentų pakelti maisztai ne isznyko, bet iszsiplatino jau ant darbininkų tulų didelių fabrikų, kurie pritaria studentams. Valdžios norėtų sziaip teip studentus numalszyti, kadangi juos laiko už vadovus darbininkų; siulo studentams daugiaus laisvės, bet jie tuom, ką valdžios siulo, ne pasiganėdina. Darbininkams gi nieko valdžios ne žada, nors tų padėjimas isz tikro ne vertas pavydėjimo. Fabrikuose už sunkų darbą gauna vos tiek, kad badu ne numirti. Dabar gi dar daugybė fabriku sustojo. Besitraukiantis per eiles metų tai vienoj tai kitoj Maskolijos dalyj badas ekonomiszkai nupuldė rando surbiamą visą krasztą. Nuvargę gyventojai ne turi už ką pirkti fabrikų iszdirbimų, iszdirbtų krautuvėse pilna, kadangi nėra jų kam iszpirkti. Apie iszvežimą svetur ne gal but nė kalbos, kadangi iszdirbimai maskoliszkų fabrikų ne iszlaiko konkurencijos. Daugybė darbininkų atsirado be darbo, neteko nė to menko uždarbio, kokį gaudavo sunkiai dirbdami, jų szeimynas atlankė badas. Vargas ir alkis iszmokina proto ir mažiausiai apszviestą. Maskoliszki darbininkai, supratę sykį, kad didžiausiais jų skriaudėjais yra caras su rujoms nupenėtų svetimu prakaitu urėdninkų, ne teip greit pasiganėdįs rande pažadėjimais. Dabar apsireiszkę Maskolijoj maisztai yra tik pradžia. Jeigu randui ne pasiseks umai užganėdinti darbininkų, maisztai iszsiplatįs po visą Maskoliją, o tąsyk jau ne lengva bus juos suvaldyti; prie darbininkų be abejonės prisidės milijonai valdžių skriaudžiamų.

Iszpanija ir Portugalija.

Iszpanija ir Portugalija yra tai du krasztai ant Pirenėjų pussalio, kur kunigija didžiausią įtekmę turėjo ant rando, bet turbut ne ant gero žmonių vartojo tą savo įtekmę. Nors Iszpanija seniaus buvo turtingiausia svieto vieszpatystė; dar ne per seniausiai Portugalija vedė placziausią prekystą ir isz to didelius turtus surinko, bet gyventojai ne jautė to turtingumo, jie dvasiszkijos prispausti, ne mažą vargą kentė. Apszvietime iszpanijonai ir portugaliecziai, drauge su italijonais, stovi žemiausiai. Nėra todėl ką stebėtiesi, jeigu ant galo ir czia užgimė ne kentimas zokoninkų, kurie teip ilgai slogino visą krasztą, per kurių kaltes ir fanatizmą Iszpanija nužudė visas savo valdybas. Sziądien gyventojai zokoninkus laiko už didžiausią nelaimę ir reikalauja jų iszvijimo. Portugalijos randas isz tikro iszleido karaliszką dekretą iszvejantį zokoninkus; tas pats be abejonės atsitiks ir Iszpanijoj. Žmonės, sykį pakėlę reikalavimą, nenusimalszys, kol reikalavimai ne bus iszpildyti. Isz katalikiszkų krasztų sziądien apszvietime vien prancuzai stovi augsztai, bet Prancuzija nuo kunigijos įtekmės pasiliuosavo per dideję revoliuciją, o apie liaudės apszvietimą pradėjo labiaus rupintiesi tik po nelaimingai karei 1871m. Karė ta atidarė akis prancuzams. Dabar isz katalikiszkų krasztų vien Prancuzija gali lygintiesi su protestoniszkais, kitigi, ar tai Austrija, ar Italija, Iszpanija, Portugalija daugiausiai turi ne mokanczių nė skaityti, nė raszyti, daugiausiai turi varguolių. Isz Maskolijos valdomų krasztų—katalikiszka Lietuva arba Lenkija juk ne gali lygintiesi su protestoniszka Finlandija, o tuom tarpu žemė Lietuvoj arba Lenkijoj daug vaisingesnė negu Finlandijoj. Kodėl protestoniszki krasztai kulturiszkai pralenkė katalikiszkus ypacz tokius, kur kunigija didelę turi įtekmę? Mes ant to ne atsakysime. Tegul ant to atsako tie, ant kurių visuomenės balsas meta apkaltinimą.

Isz Lietuvos.

—o—

Isz Vilniaus.

Gyvenantis Vilniuje sanarys apsaugojimo gyvulių draugystės, Czarnowski, pagarsino konkursą ant pasiuvimo spautuvų, ant kurių ne reiktų visai skuros, bet padai, peredkai ir tt. turi bu padirbti isz augmeninių medegų. Už geriausius czebatus arba czeverykus paskiria dovanas po 15 ir po 10 rubl.

Vilniuje susitvėrė specijaliszka draugystė turinti už mierį statyti namus visokiuose Lietuvos miestuose, tame ir Vilniuje. Prie draugystės priguli tuli Lietuvos didžiturcziai, kaip antai: Montvila, Parczėvskis, Zivadzkis ir daug kitų. Kadangi draugystės pastatyti namai atgabena gana didelį pelną, tai prie jos pristoja vis daugiaus turinczių atliekamus pinigus sanarių.

Jeigu beturcziai, besivaržydami duoną, susipesza, nėra padyvų, kadangi jiems reikia maitytiesi patiems ir rupinti maistą szeimynoms, bet jeigu už pelną susipesza turtingi, tai tas ne priguli jau prie paprastų atsitikimų. Sztai szimet ant licitacijos ant pristatymo mėsos Vilniaus labdaringoms įtaisoms ir kariaunai stojo trys konkurentai: Svirski, Las, ir Verszys, žmonės turtingi, skaitanti turtus szimtais tukstanczių rublių. Per licitaciją užsilaikė Svirskis ir jam pateko pristatymas mėsos Vilniaus kariaunai ir labdaringoms įtaisoms. Jo konkurentai nutarė už tai atkerszyti. Patikę jį 2 d. balandžio t rinėjimo mėsos biuruose, pradėjo barnis, o paskui pakėlė muszytynes. Svirskis likosi teip su musztas, kad sumuszimus daktarai laiko už pavojingus. Butų gal vissi užmuszę, tik paszaliniai žmonės atėjo muszamam į pagelbą ir iszveržė jį nuo muszanczių.

30 d. kovo, ant Kalvarijos ul. Vilniuje, nežinia isz kur atsirado pasiutęs szuo; sukandžiojo jis daug miesto szunų, o kelis visai sudraskė, įkando ir keliems žmonėms ir paskui iszbėgo isz miesto.

Ant priemiesczio Lukiszkių viena moteriszkė ant suszildymo padėjo vaiką ant blėtos verdamos maszinos, o pati prisėdo ant lovos ir užmigo. Tuom tarpu malkos po maszina įsikurė, geležinė blėta įkaito. Kada ant riksmo deganczio vaiko pabudo sunkiai įmigusi motina ir pribėgo jį paimti, vaikas buvo jau ne gyvas, jis iszkepė ant įkaitusios raudonos blėtos.

28 d. kovo pas namų sargą ant Totorių ul. užėjo vos paeinanti senelė, pasiramszciuodama ant kriukių ir įsipraszė į nakvynę. Sargas ją priėmė. Senelė, pasimeldusi, atsigulė ir neva užmigo. Ant rytojaus, pabudęs sargas pamatė, kaip jo priglausta senelė krausto jo skrynutę ir pagriebusi 4 rubl., paliko net savo kriukius, leidosi bėgti. Apvogtas sargas iszbėgo paskui, bet senelės buta greitesnės, ji su pavogtais pinigais prapuolė.

Ant Vilkmergės ulyczios koksai sztukorius isztraukė isz rankų vos paeinanczio senelio kringelių masgą ir leidosi bėgti. Elgeta senelis, szvytuodams savo kriukiais, užmirszęs, kad jis be kriukių ne gali paeiti, leidosi paskui bėgantį. Pasirodė, kad jis ne raiszas bet turi teipjau sveikas kojas kaip ir bėgantis. To kių su nuduotu raiszumu elgetų Vilniuje yra labai daug.

Isz Vilniaus gubernijos.

Per sanvaitę nuo 20—27 d. kovo Vilniaus gub. buvo apsirgimų visokioms limpanczioms ligoms: Vilniuje: szlakuotoms szilinėms 2, pilvinėms szilinėms 3, tymais 8, rože 1, kraujine 4, rauplėms 2, plauczių uždegimais 4, difteritu 1.

Vilniaus pavietyj, kaime Koniuchuose buvo serganczių szlakuotoms szilinėms 7, iszgijo 3; kaime Gorbaciszkiuose sirgo 1, Vsesvietskoj 1.

Pilvinems szilinems: Szventėnų pav., kaime Gadutiszkiuose sirgo 16, iszgijo 2; kaime Chenilkuose sirgo 25, iszgijo 10, numirė 3; Trakų pavietyj, kaime Koszedaruose apsirgo 13 žmonių, numirė 2; Aszmėnų pavietyj, kaime Geistunuose apsirgo 57, iszgijo 39, numirė 2.

Rauplems apsirgo: Aszmenų pavietyj, kaime Baranovycziuose 2, iszgijo 1; dvare Surviliszkiuose 1, kaime Mudikuose apsirgo 17, iszgijo 9, numirė 4; kaime Vežikinėliuose apsirgo 3, iszgijo 3; kaime Tosnova apsirgo 3, iszgijo 3; Trakų pav., miestelyj Punėj apsirgo 5, iszgijo 5, numirė 1, kaime Olavoj apsirgo 1; Lydos pav., kaime Chodiejevszczinoj apsirgo 5, iszgijo 3, numirė 1; Disnos pavietyj, kaime Tiszine apsirgo 5, kaime Lozovka 8, kaime Cerkovlenuose 4, kaime Ivankį 5; Vilniaus pav., miestelyj Meiszagoloj apsirgo 1, kaime Kiemelyj apsirgo 7, numirė 1; kaime Gladkiszkiuose apsirgo 1, numirė 1.

Netoli Vilniaus, ant lauko dvaro Kienia, užrubežiniai kapitalistai pradėjo kasti durpes ir dang jų gabena ant kuro į Vilnių ir į kitus Lietuvos miestus. Savininkas siulė durpas vietiniems kapitalistams, teiposgi maskoliszkai kelių ministerijai, bet visi, nors pripažino naudingumą durpų, kadangi malkos neiszpasakytai pabrango, nenorėjo imtiesi jų kasimo. Už tai užrubežiniai kapitalistai tuojaus naudą suprato ir griebėsi kasimo. Dabar jie isz durpų turi didelį pelną ir lietuvių pinigai eina į svetimtauczių kiszenių.

Isz Alytaus, Vilniaus gub.

Szitame miestelyj yra sanvaitinisi prekymecziai. Aplinkiniai ukininkai, pardavę atgabentus produktus, renkasi prieszais rando degtinės pardavinyczią ir ant placiaus gėria tiesiog isz stiklinių bonkų rando degtinę. Užtai maskolių parengtas arbatnamis visada tuszczias, į jį ukininkai visai nesilanko.

Neseniai ant einanczios su mažu vaiku į dvarą Olavą ukininkės užpuolė pulkas iszalkusių vilkų. Nusigandusi moteriszkė pametė vaiką, kurį vilkai ir sudraskė. Motiną gi baisiai sukandžiotą rado dar gyvą važiuojanti ukininkai. Paėmė į roges ir atgabeno į artimiausią kaimą, kur ji į porą valandų pasimirė.

Netoli dvaro Jezdno, ant einanczios moteriszkės tesposgi užpuolė vilkai, bet ant jos riksmo subėgo dvaro žmonės ir ją nuo vilkų iszgelbėjo. Treczias užpuolimas vilkų buvo netoli kaimo Tobalisų. Czia pulkas vilkų užpuolė ant važiuojanczio dvarponio, bet jam pasisėkė isztrukti.

26 d. Kovo, nežinia isz kur atbėgo czia pasiutęs szuo, užpuolė ant sėdinczio ant ulyczios vaiko ir baisiai jį sukandžiojo; toliaus sukandžiojo dar tarnaitę Pataranų stacijos virszininko ir du kareiviu. Kareivius iszgabeno į Vilnių, bet vaikas ir tarnaitė pasiganėdino gydymu užžadėtojos "Szventos Panos", kuri už gerą užmokesnį užžadėjo. Nežinia tik, ar užžadėjimas ir maldos "Szventos Panos" apsaugos sukandžiotus nuo pasiutimo. Tas neužilgo pasirodys.

Ne maskolių nenori prileisti į Blaivystės Komitetus.

Įvedus monopolių degtinės pardavinėjimo, maskoliai pradėjo rengti teip vadinamus Blaivystės Komitetus, kurie rengia visokius pasilinksminimus, skaitymus, skaitinyczias, arbatinyczias. Dabar maskoliszkas iždo ministeris atsiliepė į visus perdėtinius gubernijaliszkų Blaivystės Komitetų su nurodymu, idant jie, priimdami sanarius komitetų, kurių priderystė yra rupintiesi apie labą žmonių, gerai apsvarstytų, kokio tikėjimo, tautystės ir isztikimumo yra norinti pastoti komiteto sanariais. Tai gi mat iždo ministeris ne nori, kad komitetų sanariai butų ne maskoliai, tie mat ne turi tiesos darbuotiesi ant labo savo brolių, ant jų doriszko pakėlimo! Argi tas ministerio rasztas ne rodo visiems, kad maskoliams visai ne rupi doriszkas ir protiszkas pakėlimas ne maskoliszkos kilmės gyventojų. Jeigu maskoliams rupėtų labas tokių gaivalų, tai jie prie darbo stengtusi patraukti įtekmingesnius ne maskolius, kurie juk geriau už maskolius žino, ko reikia ant doriszko ir protiszko pakėlimo ne maskoliszkų gaivalų.

Žemiszkos įtaisos ir žemiszki naczelninkai Baltgudijoj.

Nuo pradžios szių metų maskoliszkas randas rengėsi įvesti žemiszkas įtaisas ir urėdus žemiszkų naczelninkų Baltgudiszkose gubernijose, taigi Minsko, Vitebsko ir Mogilevo, bet užstojęs Chinuose maisztai, į kuriuos Maskolija įkiszo savo nagus, reikalavo daugiaus pinigų, negu iždas turėjo, tai ant įvedimo žemiszkų įtaisų Baltgudijoj maskoliszkam randui pritruko pinigų, reikėjo užmanymą atidėti ant toliaus. Dabar, kaip pranesza maskoliszki laikraszcziai, žemiszki naczelninkai tose gubernijose bus įvesti nuo 13 d. spalių mėnesio. Didelės naudos isz tokių naczelninkų Baltgudija ne sulauks.

Kunigo prova.

Peterburgo senatas atmetė prokuratoriaus Vilniaus tiesdarių buto skundą paduotą ant prabaszczius Rakiszkių parapijos (Naujo Aleksandravo pav., Kauno gub.), kun. Fedaravycziaus. Kunigas buvo apskystas užtai, kad 23 d. spalių 1899 m. privers tinai prie klebonijos uždarė už kokį ten nusidėjimą ukininkę Meisulienę ant 10 dienų. Kauno apskriczio sudas ir Vilniaus tiesdarių butas iszteisimo kunigą, bet Vilniaus prokuratorius perkėlė provą į Peterburgo senatą. Senatas iszteisino kunigą ir pripažino jam tiesą pildyti konsistorijos prisakymus.

Maisztai Lietuvoj.

Berlyno laikrasztis "Vorwaerts" pranesza, jog ir Lietuvoj tulose vietose buvo darbininkų maisztai. Pirmiausiai jie buvo Belostoke, paskui užkilo Vilniuje ir Minske. Vilniuje, laidojant vieną žydą darbininką, lydėtojai susimuszė su kazokais, prie ko isz darbininkų pusės keli žmonės likosi sužeisti, o 64 suaresztuoti. Lietuviszkame Minske sudegino 25 namus, o 8 darbininkus suaresztavo už prigulėjimą prie sukalbio priesz randą. Mieste Niežine užtiko paslaptą spaustuvę.

Isz Vileikos, Vilniaus gub.

Szitose aplinkinėse neiszpasakytai daug priviso arkliavagių. Pavogtus arklius vagiliai gabena į Žižmarius, Trakų pav., kur yra arkliavagių centras. Neseniai Vileikos uriadninkas Žižmariuose užtiko vieną pavogtą Vileikos pavietyj arklį, bet be susižinojimo su vietine policija arklio atimti ne galėjo. Kol uriadninkas vedė tarybas su Žižmarių policija, arkliavagys spėjo arklį ar parduoti, ar iszvesti. Uriadninkui, nors turėjo arklį savo rankose, atsėjo grįžti atgal be nieko.

Isz Rygos.

Czanykszcziai laikrasztininkai ir literatoriai nutarė uždėti savo locną paskolos ir užczėdyjimo kasą. Užmanytojumi kasos yra laikrasztininkas Nudel. Isz kasos laikrasztininkai ir literatoriai visados galėtų gaut paskolą ir ji apsaugotų rasztininkus nuo isznaudojimo nuomininkų, be kurių sunku gauti paskolą. Užmanytojai dirba dabar įstatus kasos, o paskui atsiszauks į vidaus ministeriją, reikalaudami užtvirtinimo.

Isz Rieczicos, Minsko gub.

Netoli szito miesto yra kaimas Sztuketovo. Szitame kaime, savo locnuose namuose, gyveno naszlė augsztesnio pavieczio urėdniko, maskalka Jakovleva; gyveno ji be tarnaitės. Laike didelių szalczių, Jakovlewa gulėjo prie pecziaus ir matomai likosi smalkių apsvaiginta ir tą pajutusi, bandė isz lovos pasikelti, bet puolė į deganczias anglis ir sudegė. Buvo ji dar jauna, vos 34 metų.

Isz Slucko, Minsko gub.

Gyvenantis czia mokintojas senos žydiszkos kalbos, žydas, isz mažo savo uždarbio per tris metus, pusbadžiai gyvendamas, užczėdyjo kapitalą trylikos rublių ir jautėsi teip turtingu, kaip ir Amerikos milijonieriai. Tuom tarpu, iszėjus vargszui isz namų, į jo gyvenimą įsikraustė vagiliai ir paszlavė vaisius trijų metų czėdyjimo. Tas teip ant vargszo mokintojaus atsiliepė, kad jis isz rupesczio nužudė protą ir sėdi dabar beproczių namuose.

Nubaustas kunigas.

Užėmęs tuom tarpu vietą Varszavos jeneral gubernatorius jenerolas Podgorodnikow beria bausmes, kad ir už iszmilytas kaltes, kaip isz rankovės. 13 d. Sausio terp kitko uždėjo bausmę 25 rubl. ant buvusio vikarijuszo Veisėjų (Suvalkų gub.) parapijos, kn. Jono Baltruszaiczio, už pamokslą, kuriame buk kunigas nupeikė stacziatikystę.

Isz Kauno.

Po paskutinių sniego dargaunų buvo užstoję Lietuvoj vėl dideli szalcziai pradėjo pavassario. Naktimis budavo po 14% szalczio. Upės Nemunas, Neris ir kitos antru kartu užszalo. Nuo pradžios balandžio vėl užstojo szaltos dienos. Nemunas ir Neris ties Kaunu nuplaukė 2 dieną balandžio.

Isz Londono.

Londone yra susitvėrę keturios Lietuviszkos draugystės: 1, "Vienybė lietuvių po užtarimu Szv. Panelės Marijos" — paszelpos draugystė, uždėta 6 d. Rugpjuczio 1896m., skaito apie 60 sanarių ir turi savo kasoj 80 svarų sterlingų - pinigų; 2. "Szviesos Draugystė", uždėta 1899m., skaito isz viso apie 10 tiktai sanarių, bet turi kasoj apie 11 svarų sterlingų; 3. "Kooperatyviszka Draugystė Lietuva", uždėta 26 d. Gegužio 1900m., skaito apie 17 mokanczių akcijas sanarių ir turi kasoj apie 10 svarų, (czia turiu paaiszkinti, kad kiekviena akcija, nors ir kasztuoja 1sv. ster., bet ant palengvinimo, draugystė nusprendė kiekvieną tokią akcią padalyti į 4 dalis, ir tokiu budu sanarya gali savo akciją iszmokėti ratomis po 5 szil. ant mėnesio); 4. "Parapijinė Szv. Petro Draugystė", uždėta 11 d. Rugpjuczio 1900m., skaitė isz pradžių 450 sanarių, bet kun. B. Szlamui atkeliavus, skaitlius susimažino, nės įstatymai tos draugystės neprileidžia kunigo prie kasos ir per tai kun. B. Szlamas stengėsi tą draugystę sugriauti; nors skaitlius sanarių ir susimažino, bet draugystė, ant nelaimės kunigo, netik ką nesugriuvo, bet atpencz —sustiprėjo.

Nors mieriai minėtų augszcziau draugysczių ir skiriasi, bet kiekviena isz jų yra sutverta paczių žmonių, kiekviena turi savo įstatymus ir kiekviena rupin

apie gerovę žmonių, apie pagerinimą savo buvio, ypatingai gi rupinasi apie iszliuosavimą savo nuvargintos tevynės nuo skriaudikų ir persekiotojų.

Sztai 28 d. Gegužio 1900m. perkeliauja isz Archangelsko, apipuosztas kankintinio vainiku p. J. Janczevskis. Tas žmogus iszpradžių prisiraszę į Kooperatyviszką dratgystę "Lietuvą", vėliaus į "Vienybę Lietuvių" ir į "Szviesos Draugystę". Kooperatyviszka draugystė iszrinko jį savo prezidentu, ką "Szviesos Draugystė" po baliui per Kalėdas teip gi padarė, iszrinko jį prezidentu*).Isz pradžių jis darbavosi, triusėsi. Veliaus gi, kada jisai tik gavo susineszti per laiszkus su kun. B. Szlamu, dar tam Lietuvoj beėsant, jis pradėjo agituoti, kad visas keturias draugystes suvienyti, sulieti į vieną didelę draugystę. Nors jis tą padaryti bandė kelis sykius, bet kožną sykį atsirado prieszininkai ir niekino jo užmanymą. Nepasisekė suvienyti.

Kun. Szlamui į Londoną atkeliavus, iszsiaiszkino mieriai užmanymo p. Janczevskio: pasakojo jisai vieniems, kad kun. Szlamas ė sąs laisvamanis, kitiems, kad karsztas patrijotas, kitiems vėl, tamsunams, kad užsidegęs katalikas ir tt. Nereikėjo, žinoma, ilgai laukti ir kun. Szlamas pasirodė, kuom ėsąs. Tuojaus, pirmą nedėlią po užtvirtinimui, kun. Szlamas per pamokslą pradėjo plusti ant "Parapijinės Szv. Petro Draugystės" Komiteto,kad ėsąs netikęs: reikią jį iszmest ir kitą rinkt; nereikią bedieviszkų laikraszczių skaityt, o tiktai tokius, kurie ne užgauna nė bažnyczios, nė kunigų ir tt. Tą paczią nedėlią, ant susirinkimo Kooperatyviszkos drangystės "Lietuvos" p. Janczevskis, kaipo draugystės prezidentas, ant didžiausio nusistebėjimo visų susirinkusių, stato ant pirmo punkto dienos davado — pasveikinimą kun. Szlamo, kaipo "karszto lietuvio"! Bet ant jo nelaimės, visi sanariai nesutiko ant to užmanymo ir ne rado reikalo sveikinti.

Ant 9 d. Vasario szių metų kun. Szlamas, kad suardyti įvestą "Parapijinėj Szv. Petro Draugystėj tvarką, suszaukė, kelioms sanvaitėms pirma, per pamokslą, parapijos susirinkimą, nė žodžio nedavęs komitetui. Parapijos Komitetas gi isz savo pusės teip gi suszaukė per korteles — kaip ir turi buti — susirinkimą kitoj vietoj, kad žmonėms parodyti, jog supranta kunigo mierius. Tai gi toj paczioj dienoj ir tame pacziame laike atsitiko du parapijos susirinkimai. Žinoma, ant kunigo suszaukto atsilankė trigubai tiek žmonių, ant kurio ir p. Janczevskis atėjo, tikėdamas buti iszrinktu kaipo prezidentas. Bet Komitetas ant to visko nepaisė ir laikėsi kelių szimtų žmonių priimtų įstatymų. Nors žmonių ne daug buvo, bet visi vyrs į vyrą. Buvo ant susirinkimo teip gi keletas sveczių: advokatai p. S. Mendelson ir Hawley, kurie triuse per isztisus metus, kad priversti vyskupą prie partraukimo kunigo lietuvio į Londoną ir treczias p. Dras J. Markunas, Komiteto sanarys, dar prie atsiskyrimo nuo lenkų 1899 m. į Komitetą iszrinktas. Szits susirinkimas nusprendė: kun. Szlamui nepasiduoti, algos daugiaus per 3 svarus ant sanvaitės jam nemokėti ir iszrinko į užveiždėtojus kasos p. Hawley, kurį Komitetui — užtvirtinant kun. Szlamą — vyskupas R. Brindle pats nurodė.

Tuom tarpu ant kito susirinkimo, ypatiszko kun. Szlamo, nusprendė: "senąjį Komitetą(?) iszmesti", nuo parapijinės draugystės atsiskirti, pinigus(!) nuo Komiteto atimti ir kada buvo pastatytas klausymas apie kunigo algą, p. Janczevskis užmanė, kad mokėtų penkis svarus per sanvaitę. Teip ir nusprendė mokėti kun. Szlamui 5 sv. per sanvaitę. Bet kada buvo protokolas paraszytas ir kun. Szlamas kvietė susirinkusius prie pasiraszymo, tai neatsirado nė vieno! Fiasco —tuom tarpu.

Kun. Szlamas per pamokslus ne tik ką keikė "senąjį Komitetą", bet ketino dar,kaipo apgavikus,į sudą paduoti. Neganą to— kun. Szlamas, iszgirdęs apie tvirtumą parapijinės draugystės ir jos Komiteto, pradėjo apie stiprumą savo naujos organizacijos abejoti ir ėmė per pamokslus skelbti, kad visos iki sziol sutvertos draugystės esą bedieviszkos ir nesutinkanczios su bažnyczios įstatymais, nės jos ėsą surėdytos socijalistų, komunistų, anarshistų etc. ir dėlto, kad užeiti toms "netikusioms draugystėms" už akių,reikią sutverti grynai katalikiszką draugystę. Teip ir padarė. 17 d. Kovo szių metų bažnytinėj salėj atsibuvo tas susirinkimas. Bet ir tas nenusidavė: prieszinosi visi uždėjimui to kios draugystės ir velydami kunigėliui good night, visi iszsiskirstė.

Turiu pridurti, kad ir czia jo "zakristijonas" p. Janczevskis ne snaudė, o stengėsi visokiais galimais budais tam uždėjimui naujos "Katalikiszkos draugystės" suteikti pagelbą. 10 Kovo szių metų, ant nusistebėjimo visų sanarių ir sveczių laike jisai "Kooperatyviszkoj Draugystėj" prakalbą apie socijalizmą ir anarchizmą,paszvenstą,žinoma,vienintinai tam, kad per diskussiją isztraukti sanarių nuomones už liežiuvio. Diskutavo p. Verbunas, p Naleviczia, Pilėnas ir kiti. To, žinoma, pilnai užteko p. Janczevskiui ant patvirtinimo užmetimo kun. Szlamos per pamokslą ir be abejones praneszė apie tai kunigui, nės 17 d. Kovo szių metų ant kunigiuio susirinkimo jisai visai neatsilankė, o iszvažiavo su kitu kunigo tarnu, p. Szulca į Silvertown'ą "AGITUOTI". Turiu czia užtėmyti, kad p. Szulca yra labai geras agitatorius, bet tiktai prie....kazyrų ir kunigo tarnu yra dėlto, kad kunigas jo namuose gyvena; prie bažnyczios mus gerbiamam duszių ganytojui gyventi "ne amagų".

Kaip paduoti augszcziaus faktai tvirtina, nė kun. Szlamui, nė jo "zakristijonui" Janczevskiui nepasisekė nė draugysczių suvienyti, nė parapijinės draugystės suardyti, nė gi naujos "grynai Katalikiszkas Draugystės" sutverti. Taigi kun. Szlamas ar be, ar tai su pagelba "zakristijono" iszrado kitą, lengvesnį budą geistiną sau draugystę sutverti ir sutvėrė, bet ne draugystę, tiktai pamegdžiodamas draugystėms... tvartą, į kurį davėsi jau iki sziolei net į 70 nusususių avinų uždaryti. Tas atsitiko teip. Kun. Szlamas,pažinodamas dievuotumą žmonių ir matydamas prisirisimą jų prie bažnyczios, sumislyjo isz to pasinaudoti. Per isztisą sanvaitę po nenusidavusiam susirinkimui 17 d. Kovo, jisai kun. Szlamas, paleido paskalą, kad jeigu žmonės į jo "KATALIKISZKA DRAUGYSTĖ" neprisiraszysę, jam nutartos parapijonų 5 svarų per sanvaitę algos neiszmokės ė pilnai, tai nieko nelauksės, iszvažiuosės. Laimingos kelionės! Szits paskalas ne vieną dievuotą tamsuną iszbaugino. Nedėlioj 24 d. Kovo net 60 "sanarių" prisiraszė. Ne gana to. Tą paczią nedėlią foremanas fabriko bambusų Clark & Co. Balkevicze, nulupęs nuo vargdienių darbininkų, uždirbanczių vos 7–8–9 szilingus per sanvaitę, po 1 szil., atvilko "Dievo įpediniu" 3 sv. 6 szil. ir 11 penų. Ar negali kun. Szlamas savo iszradimo patentuoti? Ant galo dar ir per iszpažintį kalbina žmonis į jo draugystę prisiraszyti, bedieviszkų laikraszczių neskaityti, dėti aukas ant bažnyczios ir tt. ir jeigu to nepildysę, tai ne gausę iszriszimo. Na,ar ne gražus Dievo prisakymai!

Nors popiežius Leonas XIII ir iszreiszkė szįmet viltį, kad dar ateisės laikas valdymo popiežių visų vieszpatysczių; bažnyczia triumfuosiant.... Bet, jeigu butų žinojęs nors kiek apie pasielgimą dvasiszkųjų, kaszin, ar butų tokią viltį iszreiszkęs?

K. Perkunas.

*) Dabar jau ne prezidentas; visai pa[illegible]ukė Isz "Szviesos Draugystės."

Isz Amerikos.

Nelaimes ant geležinkeliu.

BUFFALO, N. Y. 18 mylių nuo czia, važiuojant per tiltą karui, tiltas įlužo ir karas nupuolė žemyn. Prie to du važiuojanti karu darbininkai likosi ant vietos užmuszti, o keturi sunkiai sužeisti.

WOODBINE, IA. Netoli nuo czia susimuszė du bėganti į prieszingas puses trukiai. Prie to vieno trukio vedėjas likosi užmusztas, kitas mirtinai apkultas; szeszi pasažieriai tapo sunkiai sužeisti.

CLEVELAND, OH. Netoli nuo czia, ant Wheeling & Lake Erie geležinkelio susimuszė du bėganti į prieszingas puses trukiai. Prie to peczkurys likosi ant vietos užmusztas, du trukių tarnai mirtinai apkulti, lengviau apkult[illegible]ra daugiau.

BOULDER, CAL. Ant Colorado & Northwestern geležinkelio, netoli nuo czia,ant bėganczio trukio nusirito didelis sniego grumulys, trukį numetė nuo rėlių į gilią tarpkalnę. Prie to penki trukio tarnai likosi užmuszti.

Gaisrai.

OWATONNA, MIN. Siautė czia didelis gaisras, kuris isznaikino Connoro pardavinyczią ir First State Banko triobą. Blėdį ugnies padarytą skaito ant 100000 dol.

BIRMINGHAM, ALA. Užsidegė vagonų stovyklos czianykszczių elektriszkų ulyczinių geležinkelių. Ugnis isznaikino 35 karus ir iszsiplatinusi labiaus, užėmė presbiterijonų bažnyczią ir kleboniją. Blėdį ugnies padarytą skaito ant 150000 dol.

ROCHESTER, N. Y. Sudegė czia vagonų szopos New York Central geležinkelio. Blėdį ugnies padarytą paduoda ant 100000 dol.

ST. MARYS, W. VA. Sudegė czia Commercial hotelis. Ugnyje pražuvo 6 žmonės. Gaisras užgimė nuo gazo expliozijos.

SPARTA, WIS. Sudegė czia popieros dirbtuvės Newton'o. Blėdį skaito ant 100000 dol. Ugnis užgimė nuo padegimo.

Expliozijos.

VANCOUVER, B. C. Ant Fraser upės, prieszais Fort Laugley, ant garlaivio "Ramona" expliodavo garinis katilas. Prie to dvi moteriszkės ir du jurininkai likosi užmuszti, o 7 sunkiai, gal mirtinai sužeisti.

CHIPPEWA FALLS, WIS. Netoli nuo czia, miestelyj Apolina, prie kaitinimo dinamito atsitiko baisi expliozija, kurios Benjamin Lardon likosi į szmotus sudraskytas, o T. Moore ir Bites sunkiai, gal mirtinai, sužeisti.

PERU, IND. Ant Lake Erie & Western geležinkelio, netoli Coseville, ant tavorinio trukio expliodavo garinis katilas. Prie to penki trukio tarnai likosi labai sunkiai, gal mirtinai sužeisti.

Vetros.

LOUISVILLE, KY. 18 d. balandžio siautė szitame sztete smarkios vėtros su lytum, kurios ypacz pietiniuose szteto krasztuose daug blėdies pridirbo. Vėtros nuplėszė stogus nuo dirbtuvių ir kitų triobų,ne mažai triobų su visu sugriovė. Kas iszliko nuo vėjo, tą isznaikino paskui tvanai. Netoli Bridgeport, Ala.,ant Tennessee upės paskendo laivas. Miestė Carollton vėjas nuplėszė stogą nuo kalėjimo, sudo ir kitų didesnių triobų; su visu sugriovė aptieką, bažnyczią ir keliolika namų. Miestuose Gadson ir Gunterville vėjas sugriovė tris bažnyczias ir 12 namų. Po vėtrai ir lytui užstojo didelis szalczias, kuris užkenkė sodų ir laukų vaisiams.

Szvento Elmo liepsna.

NEW YORK. Atkakęs czia holandiszkas pasažierinis garlaivys "Oranje Nassau", laike kelionės likosi baisios audros užkluptas. Nesiliaujanti žaibai ir perkunai neiszpasakytai, iszgazdino pasažierius. Ant galo ant visų laivo stiebų pasirodė apvalus ugniniai kamuoliai. Pasažieriai tikėjo, kad jau atėjo galas, suklaupė ant laivo ir pradėjo melstiesi. Isz tikro tie ugniniai kamuoliai ir liepsna ant stiebų yra tai teip vadiuama Szvento Elmo liepsna. Ji pasirodo tąsyk, kada audra pradeda eiti silpnyn ir jos nėra ką bijoti.

Sniego darganos.

Pereitos subatos dieną sztete Ohio ir kituose siautė baisios sniego darganos ir vėtros, kurios labai daug blėdies pridirbo. Užpustė kelius, nutraukė telefonų ir telegrafų dratus. Mieste Cleveland ir Cincinnati ulycziniai karai ne galėjo bėgioti, vėjas nuneszė daug stogų ir teip pagadino ne mažai triobų. Nuo tirpstanczių sniego pusnių užgimė tvanai, kurie teiposgi ne mažai blėdies pridirbo ypacz Pennsylvanijoj.

Nusiszove isz vieno revolverio.

VANCOUVER, WASH. Nusibankrutino czia First National bankas. Banko prezidentas ir kasierius pabėgo, bet abiejų kunus rado miesto aplinkinėse. Pasirodė,kad abudu nusiszovė isz vieno revolverio: pirmiausiai paleido sau kulką į galvą banko prezidentas, o paskui isz jo rankų paėmęs revolverį, nusiszovė ir kasierius.

Paverže 6000 dol.

KENDANVILLE, IND. Keli niekszai užpuolė ant namų farmerio Andigo. Dukterį jo, 19 m. merginą, sužagė, o tėvui kaitino padus, norėdami tuom priversti atiduoti pinigus. Matė tą viską kankinamo moteris ir ji atidavė niekszams 6000 dol., taigi visus pinigus, kiek tik turėjo, kad tik jie palisutų kankinę vyrą ir dukterį.

Neteisingi banko virszininkai.

LA MARS, IA. Czianykszstis "La Mars National Bank" likosi uždarytas, kadangi jame jau ne buvo nė jokių pinigų. Banko Vice-direktorius, pagriebęs paskutinius 30000 dol.,nežinia kur pabėgo.

Isz darbo lauko.

¶ TERRE HAUTE, IND. Neseniai "Lietuvoj" buvo paduota, jog darbininkai minksztų anglių kastynių susitaikė su darbdaviais ir jog nuo dabar jie turės mokėti po $1.75 už parako svarą. Tame yra klaida; prekė ta yra ne už svarą bet už 25 svarus. Iki sziol galėjome parakę pirkti, kur norėjome ir mokėjome po $1.25, dabar turime pirkti nuo kompanijos už $1.75.

Darbai Ehrmansdalėj, Ind. eina gerai, uždarbiai vidutiniai. Ir isz kitur atkakę darbininkai greitai gauna darbą.

¶ SYRACUSE,N.Y. 500darbininkų Onondago puodų dirbtuvių pakėlė sztraiką pritardami pirma pakėlusioms sztraiką merginoms Priežastis sztraiko yra ta, kad dirbtuvių savininkai priesz prezidento rinkimus nemažino uždarbį, žadėdami jį pakelti, jeigu Mc Kinley bus iszrinktas. Dabar vienok, kadangi darbininkų balsai jau ne reikalingi, atsisako iszpildyti pažadėjimą,

¶ SCRANTON, PA. Sztraikas szėnių nustatytojų ant Delaware ir Lackawanna geležinkelio atsiliepė ant darbų kastynėse szito apskriczio, kadangi mat negalima iszvežti iszkastų anglių. Darbai Lackawanna Coal Co. kastynėse apsistojo ir apie 10000 darbininkų atsirado be darbo.

¶ CHEYENNE, WYO. Varstotuose Union Pacific geležinkelio pasiliovė darbai ir 300 darbininkų atsirado be darbo. Nesutikimai užgimė užtai, kad darbo vedėjas praszalino be jokios priežasties vieną darbininką ir ant visų reikalavimo ne sutiko pavarytą atgal priimti.

¶ Wakarinių sztetų farmeriai skundžiasi, kad ne gali gaut darbininkų ant apdirbimo laukų. Duoda jie darbininkams po $18 – 25 ant mėnesio, gyvenimą, valgį ir apskalbimą.

¶ PITTSBURG, PA. Rengiamas darbininkų sztraikas plieno dirbtuvių Mc Keesporte atidėtas ant toliaus. Sziuom tarpu abidvi pusės susitaikė. Klausymas didesnio užmokesnio atidėtas ant liepos mėnesio. Darbai dirbtuvėse jau vėl prasidėjo.

¶ CLEVELAND, OH. Peczkuriai ir kitoki darbininkai ant velkanczių garlaivių, isz viso apie 200 žmonių, pakėlė sztraiką. Jie reikalauja ant 5 dol. ant mėnesio didesnio už savo darbą užmokesnio.

¶ SHAMOKIN, PA. Pasibaigė sztraikas kalnakasių Natalie anglių kastynių ir 1000 darbininkų sugrįžo prie darbo. Kastynių superintendentas Bukman, dėl kurio žiaurumo pakilo sztraikai, likosi praszalintas.

¶ WATERTOWN, MASS. 1000 darbininkų czianykszczių Hoad Rubber Co. dirbtuvių pakėlė sztraiką. Darbininkai skundžiasi, kad darbo vedėjas už pinigus pardavinėja vietas ir jas parduoda daugiausiai armeniecziams.

¶ EMPIRE, OH. Darbai eina czia labai prastai, dirba vos po 1–2 dienų per sanvaitę. Darbininkai ne gali uždirbti nė ant maisto. Yra czia 9 dirbtuvės, bet tik dviejose dirba, per tai yra daug darbininkų be darbo.

¶ YOUNGSTOWN, OH. Dirbtuvėse Republic Steel Co. darbininkai ne susitaikė su darbdaviais. Darbininkai reikalauja pakėlimo užmokesnio nuo 15 –35%, kompanija siulo tik pusę to. Sztraikai rods dar ne užgimė, bet ir sutikimo nėra.

¶ CHARLOTTE, N. C. Prezidentas darbo federacijos Gompers atkako organizuoti czianykszczius darbininkus ir nuo 1 d. gegužio nori surengti sztraikus ant iszkovojimo geresnio už darbą užmokesnio.

¶ ROCHESTER, PA. Sudegusios pernai czianykszczios stiklo dirbtuvės bus atstatytos.

¶ SPRINGFIELD, ILL. Prasidėjo vėl darbai Jameso ir Adamso kastynėse. Sztraikai traukėsi czia 10 dienų. Dabar kastynių savininkai sutiko ant didesnės dalies darbininkų reikalavimų.

¶ MC KEESPORT, PA. Darbininkai Mc Keesport geležinkelio ir tuli darbininkai National Tube Works pakėlė sztraiką. Jie reikalauja 45 minutų ant pietų, ant ko darbdaviai ne sutinka.

¶ GREENSBURG, PA. Czianykszcziai kapitalistai ketina czia pastatyti dideles geležies dirbtuves, kuriose rastų darbą mažiausiai 500 darbininkų.

¶ CINCINNATI, OH. Peczkuriai alaus leidinycziose Cincinnatije, Covingtone ir Newport pakėlė sztaiką. Jie reikalauja 8 darbo valandų.

¶ PITTSBURG, PA. Darbininkai Amerikos plieno dirbtuvių rengia didelį sztraiką, kuriame imtų dalyvumą 200000 darbininkų.

¶ NEW YORK. Sztraikas czianykszczių graverių traukiasi toliaus; sztraikuojantiems žada pagelbą organizacijos.

¶ CONNEANT, OH. United Steel Corporation nupirko czia pliacių ir ant jo ketina pastatyti naują dirbtuvę.

¶ NEW YORK. American Tin Can Co. stengiasi sutverti didelį trustą Amerikos blėtos fabrikantų.

¶ HOUSTON, TEN. Darbininkai czianykszczių alaus leidinyczių iszkovojo 8 darbo valandas ant dienos.

¶ POTTSVILLE, PA. 600 darbininkų Rosen Run kastynių pakėlė sztraiką.

ISZ Lietuviszku dirvu.

Užmirsztas užmanymas.

Neperseniai per "Lietuvą" p. Sabonis užmanė, idant lietuviai varduvių arba gimimo dienoj paaukautų po kiek centų ant tautiszkų reikalų. Nors užmanymas tas gana seniai pakeltas, bet kaip matyt, iki sziol mažai randa pritarėjų, nors jis labai svarbus. Jeigu visi lietuviai dienoje varduvių ir gimimo atsisakytų nors nuo vieno stiklo alaus, tas iszeitų ant jų paczių sveikatos ir ant tautiszkų reikalų, kokių mes turime be galo daug, susirinktų pusėtina pinigų suma, su ja galėtume nuveikti svarbesnius tautiszkus darbus, kokių dabar, dėl stokos pinigų, nuveikti ne įstengiame. Sztai Amerikoj, kur nieks mus ne stabdo, kur galima turėti tautiszkas mokyklas, ne galime jų parengti, kadangi apie tai besirupinanti ne turi ant to užteatinai pinigų; tie gi, kurie gali jas parengti ir rengia, tai parengia tokias, kokios daugiaus blėdies negu naudos atgabena. Lietuviszkos mokyklos Amerikoj tai yra svarbiausias musų tautiszkas reikalas. Jeigu mes visi varduvių arba gimimo dienoj paaukautume tik po 5c., tai isz to susirinktų tiek pinigų, kad jų užtektų ant parengimo ne vienos paveikslingos mokyklos. Rupintiesi apie parengimą gerų mokyklų juk tai pareiga kiekvieno lietuvio!

Apart to, musų pareiga rupintiesi ir apie musų tėvynės brolius, ypacz gi apie lietuviszkus kankintinius už darbus ant pakėlimo tamsių brolių isztremtus isz tėvynės į gilumą Maskolijos. Ne užmirszkime, kad ne vienas isz tų lietuvių geradėjų alksta ir laukia nuo musų pagelbos, jiems ne kartą reikia ir alkio pakęsti, kada mes savo varduvių ir kitokių szeimyniszkų szvenczių dienoje linksminamės. Neužmirszkime todėl tų, kurie, besidarbuodami ant musų visų gerovės, pateko į nelaimę. Paszvęsdami ant jų naudos kelis centus, mes ne pavargtume, o jie turėtų didelę pagelbą ir sugrįžę į tėvynę, vėl galėtų toliaus kovoti su lietuvystės priesztaisis, jeigu tik pamatytų, kad mes jų neužmirsztame. Remkime todėl p. Sabonio užmanymą visi be skirtumo luomų ir nuomonių, lygiai dievuoti kaip ir laisvamaniai, kadangi terp iszguitų yra lygiai kunigai, kaip daktarai, advokatai ir prasti darbininkai, visi jie lygiai svetur vargą kenczia. Maskoliai nė vieno ne aplenkia, kasdieną į jų nagus papuola vis nauji musų kankintiniai.

Asz, paremdamas tą užmanymą, kadangi mano gimimo diena iszpuolė 19 d. balandžio, aukauju 50 c. ant musų kankintinių. Kas aukaus daugiaus?

Jurgis Tumosa.

Isz Newarko, N. J.

Musų miesto lietuvių gyvenime mažai gero:žmonelės per daug mėgsta svaiginanczius gėrymus, apsigėrę kelia pesztynes, o paskui provojasi ir lojeriams nesza sunkiai uždirbtus pinigus. Lietuvių apgyventoj miesto dalyj yra romenas skvajeris. Jis laiko lenką agentą, kuris visaip pjudo ir ardo ramybę terp žmonių, kad tik savo patronui suteikti didesnį uždarbį ir žinoma, nuo to ir lenkeliui nubyra keli trupiniai. Jeigu lenkelis drumstų vandenį tik terp savo rodakų, jo darbai mums ne rupėtų, bet jis ne aplenkia lietuvių, pjudo ir tuos ir traukia į provas ir ne vieną gerai pamaudė ir isztuszino gerai kiszenių. Rodosi, nuo tokio pjudintojaus ne sunku but iszsiliuosuoti, bet ką daryti, jeigu musų broliai klauso pjudintojų.

Czianykszciai lietuviai rengiasi statyti bažnyczią. Kad tik isz to ne kiltų dar didesni nesutikimai, nes naujos parapijos vadovai ne nori nė jokių įstatų, nori be jokių pasargų atiduoti viską vyskupui, nuo lietuvių reikalauja vien pinigų. 13 d. balandžio parengė balių ant naudos naujos bažnyczios. Visokius svaiginanczius gėrymus rinko net nuo svetimtauczių. Girtuokliavimais vienok ne iszaugsztinsime bažnyczios, ne pakelsime Dievo garbės.

Neseniai pas mus likosi atidarytas kooperatyviszkas lietuviszkas sztoras valgomų daigtų pn. 496 Market st. Rodosi, isz to visieme lietuviams reikėtų džiaugtiesi, kad ne reiks gabenti sunkiai uždirbtus pinigus žydams; bet kur tau. Atsirado czia tokių lietuvių, kurie pastojo tikrais žydų agentais: jie visaip niekina lietuviszką krautuvę ir visus kalbina pirkti reikalingus daiktus pas žydus; tie griautojai lietuviszko užsiėmimo stengiasi visiems įkalbėti, jog krautuvę uždėjo bedieviai, szliuptarniai. Argi žydai, pas kurius verczia lietuvius viską pirkti, yra dievuoti, ar jie karszti katalikai? Jeigu ardytų ir stengtusi kenkti lietuviszkam sztorui vien koki nors iszgamos, isztvirkėliai, žydų pasamdyti, butų dar tiek to, kadangi nuo tokių juk lietuviai nieko gero ne gali laukti, bet reikia stebėtis, kad jiems pritaria ir juos paremia už lietuvių pinigus iszleidžiami lietuviszki laikraszcziai "Žvaigždė" ir "Saulė". Szitie laikraszcziai nesidrovėjo be jokio pamato, melagingai apszmeižti niekuom nenusidėjusią kooperatyviszką pardavinyczią, turbut norėdami žmonis nuo jos nubaidyti, kad ji, netekusi pirkėjų, sugriutų, o žmonės pirktų viską pas žydus. Teip daryti vienok, kaip mums rodosi, lietuviszkiems laikraszczi ams ne pritinka.

Tautietis.

Isz New Britain, Con.

Skaitlius lietuvių czia per kelis paskutinius metus žymiai pasididino, dabar yra jau apie 100 lietuviszkų szeimynų. Tautiszkas supratimas terp czianykszczių lietuvių, nors palengva, bet kyla, nežiurint ant visokių kliuczių. Czianyksztis lietuviszkas Kliubas, ant savo susirinkimų svarsto, ar ne vertėtų parengti balių ir iszrinkti kolektorius ant rinkimo aukų ant kankintinų ir isz tikro surinko jau porą doliarų.

Dabar czianykszte jaunuomenė nutarė parengti ant 18 dienos gegužio balių ant tautiszkų reikalų. Kasierius yra po kaucija. Reikalingi ant pradžios pinigai likosi sudėti. Balius gal bus su dainomis, prakalbomis ir deklamacijoms. p. Antanas Valinczius ir Mateuszas Neimanas aukauja po vieną knygą ant iszloszimo. Knygos vertos 8 dol. ir yra labai naudingos. Tikimės, kad ant to baliaus susirinks daug žmonių. Ne galime vien suprasti, kodėl musų kiebonss, kurs kituose dalykuose pasirodo teisingu, ne pritaria musų užmanytam baliui ir kaip tik gali, stengiasi kenkti. Kodėl teip daro, mes ne galime suprasti. Juk surinkti nuo baliaus pinigai eis ant tautiszkų reikalų.

Vienas isz jaunuomenės.

Isz Brooklyno, N. Y.

Lietuviszki kunigai primėtė ir pas mus daugybę laiszkų, kalbindami prie aukų ant iszleidimo rasztų vyskupo Valanczausko. Tulos New York'o ir Brooklyn'o lietuviszkos draugystės atmetė kunigų atsiliepimus dėl daugelio prieižasczių. Vieni ne pasitiki kasieriui, kuris yra be kaucijos ir pats ne turi tiek turto, kad galėtų atsakyti už [illegible] dėtus; teip k[illegible] padarė, tai tas iszrodo lyg kad kunigams ne tiek rupėtų per iszleidimą Valancziaus rasztų suszelpti besimokinanczią jaunuomenę, kiek kunigams begalo užsitarnavusį p. Stagarą. Priesz jo ypatą czianykszcziai lietuviai nieko ne turi, bet visi numano, kad pinigai, pasidarę isz visuomenės sudėtų aukų, turi but geriau apsaugoti, kunigų rekomendacija tai ne gvarantija.

Kiti tvirtina, kad už vyskupą Valanczių yra daugiaus užsitarnavusių. Kodėl musų kunigai ne renka aukų ant i zleidimo rasztų kitų musų tautiszkų darbininkų, kodėl ne garbina antai Dro Kudirkos, kuris darbavosi daug sunkesnėse sanlygose negu vyskupas Valanczius? Kiek duodasi girdėt, Drui Kudirkai, gyvam buvant, daug reikėjo nuo kunigų nukęsti,o kaip Prusų laikraszcziai pranesza, garsus Naumiesczio pralotas,ir numirucio ne duoda žmonelėms pagarbinti. Czianykszcziai Žemaiczių vyskupo prieszai sako, kad jeigu kunigai užsimanė už visuomenės aukas pagarbinti vyskupą, tai daro tą visai ne teisingai: tegul jie garbina jį savo kasztais o ne už visuomenės pinigus. Jeigu jiems rupi iszleidimas lietuviszkų rasztų, tai yra juk geresnių už rasztus vyskupo Valanczians. Tegul tokius iszleidžia ir surinktus isz jų pardavimo pinigus apverczia ant stipendijų. Teip sau protauja didesnė dalis czianykszczių lietuvių.

Draugysczių sanarys.

Isz Rumford Falls, Me.

Kol ne atkako pas mus p. Petralis, mes miegojome, apie tautiszkus reikalus nesirupinome. Atkakus sztam vyrui, jis užmanė perenti lietuvių gyvenimus ir rinkti aukas ant naudos kankintinių. Geri tautiecziai nesigailėjo aukų ir jų aukos buvo jau "Lietuvoj" pakvituotos, bet už tai dabar subruzdo prieszininkai tautiszkų darbų, jie pradėjo visaip niekinti ir iszjuokti dėjusius aukas ir iszmislinėti nebutus daiktus ant rinkusių aukas, buk jie surinktus pinigus apvertė ant savo naudos. Toki mat yra terp mus niekszai, kurie, negalėdami kitaip tautiszkų darbų isznaikinti, metatyczia visokius neteisingus nužiurėjimus ant besidarbuojanczių. Argi jie ne mėtė "Lietuvoj" pakvituotų suriuktų ant kankintinių aukų? Pakvitavonė juk parodo, kad aukos priduotos, kur reikia.

Neklausykime tokių apuokų, bet susirinkę kur, apkalbėkime musų tautiszkus reikalus, sutarkime, ką reikia mums daryti. Vaidais ir stabdymais juk mes nieko ne nuveiksime, ne pakelsime musų tautos.

V. Mimontas.

Isz Shamokin, Pa.

6 d. balandžio, Cameron kastytynėse užbėrė lietuvį Motiejų Jarulionį. 6 dienas darbavosi ne vaisingai, tik 7 dieną pasisekė užgriuvusį atkasti. Buvo jis ne gyvas, galva buvo sutrupinta; matyt uolos puolė tiesiog ant galvos ir ant vietos užmuszė žmogų.

Orlaiviai.

Prasidėjo jau antras szimtmetis nuo iszradimo pirmo orlaivio, bet visgi žmonės pagal savo norą ne gali atlikti kelionių per orą, teip kaip atlieka ant žemės arba ant vandens, kadangi mat iki sziol žmogus ne iszrado tokios maszinos, kuri galėtų varyti orlaivį priesz smarkesnį vėją. Rods paskutiniuose laikuose iszrado daug naujų orlaivių,bet visgi jie ne iszrisza klausymo orlaivystės, su tais naujais orlaiviais žmonės visgi ne gali skraidyti ant oro kaip paukszcziai. Pereituose metuose likosi padirbti galinti lėkti priesz vėją orlaiviai: Zeppelino, Santos Dumonto ir Boussono, bet isztikro tie visi nauji orlaiviai ne geresni už pirma padirbtą prancuzo Renardo orlaivį, galima sakyti, kad orlaivys Renardo yra geresnis už visus naujesnius. Rods kasdieniniuose laikraszcziuose lygiai iszmislus reporteriai Amerikos laikraszczių kaip ir norinti pasigirti pats neva iszradėjai garsina ne butus daiktus apie visokius naujai iszrastus orlaivius, kurie galėsę lėkti su greitumu szimto ir daugiaus mylių priesz smarkų vėją, bet visi tie apraszymai yra tik fantastiszku iszmislu kasdieninių laikraszczių, kurių reporteriai pats nežino pamatų, ant kokių reikia statyti galintį lėkti priesz vėją orlaivį.

Pereituose metuose prancuziszkas pulkauninkas Renard padirbo naują pagerintą orlaivį, kuris gali lėkti prieszais ne per smarkų vėją ir skiriasi nuo visų iki szioliszkų kitur padirbtų tuom, kad Renardo orlaivys ne gali apvirsti pasikėlęs ant oro, nuo ko kiti ne apsaugoti. Taigi iki sziol vien Renardo orlaivys gali lakioti ir sukinėtiesi ant oro pagal žmogaus norą, gali lėkti ir priesz vėją, žinoma, jeigu vėjas ne labai smarkus. Orlaivių tokių prancuziszka kariauna davė padirbti kelis. Padirbti vienok galintį lėkti priesz smarkų vėją orlaivį ne teip lengva, kaip tas ant pirmo pažvilgio iszrodo.

Torpediniai kariszkų laivynių laiveliai gali nuplaukti 35—40 mazgų arba netoli tiek jau angliszkų mylių per valandą ir gerinant varanczias pryszakin laivelį maszinas, galima bus greitumą dar labiaus padidinti. Pritaisius orlaiviui tokią jau masziną, galima suteikti tokį jau greitumą, bet to orlaiviui neužtenka.

Greitumas 30 arba 40 angliszkų mylių į valandą yra tai niekas, prilyginus tą prie greitumo oro, varomo smarkaus vėjo.

Pasipriesziniimas vandens plaukiancziam laivui yra menkas, todėl laivai lengvai plaukia ir iriasi priesz vandens tekėjimus, tekėjimas gi oro isz deszimties atsitikimų du sykiu pereina greitumą 40 angliszkų mylių per valandą, taigi didžiausią greitumą, su kokiu gali pryszakin stumti orlaivį sziandieninės garinės arba elektriszkos maszinos, greicziaus besisukanczių dabar nėra. Jeigu todėl augsztybėse oras teka su greitumu didesniu kaip 40 angliszkų mylių per valandą, nė joks isz sziądieninių orlaivių ne gali atstovėti, kadangi ant to ne iszrastos iki sziol greicziaus galinczios pastumti maszinos, todėl oro tekėjimas patraukia ėsantį ant jo orlaivį.

Bet ir dabar 8 isz 10 atsitikimų prancuzio Renardo orlaivys gali lėkti priesz vėją kaip jam patinka. Taigi karės laike isz 10 dienų 8 galės jis lakioti ties prieszų kariauna ir suteikti žinias apie visus prieszo pasikrutinimus, skaitlių jo karisunos ir vietas, ant kurių ji stovi. Žinios apie tai karės vedėjui labai svarbios, nuo jų gali paeiti pergalėjimas prieszo.

Ar toli vienok gali nulėkti pasikėlęs ant oro Renardo orlaivys, nereikalaudamas grįžti atgal į vietą, nuo kurios pasikelė? Tas klausymas yra labai svarbus.

Torpediniai laivai gali nuplaukti szimtus mylių, nereikalaudami atnaujinimo kuro ir vandens, orlaiviai, jeigu turi lėkti priesz vėją, gali atsitolinti vos ant kelių deszimczių mylių. Kuras mat ir vanduo, reikalingas ant padirbimo garo, sveria daug, teiposgi ir varanczios pryszakin orlaivį maszinos ir ant jų varymo reikia daug kuro ir vandens; orlaivys gali pakelti sunkenybę daug mažesnę negu torpediniai laiveliai, kadangi jis remiasi ant oro, kuris yra 800 sykių lengvesniu už vandenį, ant kurio plaukinėja laivai. Plaukdamas su didžiausiu greitumu, torpedinis laivas gali iszbuti ant jurių kelias dienas; orlaivys gi su garinėms maszinoms gali laikytiesi tik pusantros valandos ant oro.

Vienok atsakancziose sanlygose, jeigu vėjas ne labai smarkus, arba prie tykaus oro,orlaivys gali perlėkti apie 60 viorstų. Rods tai ne daug, bet ką-gi padaryti, kad iki sziol nieko geresnio ne iszmislyta; reikia todėl pasiganėdinti tuom, kas yra. Su laiku g

Isz visur.

‖ Kanadietis prancuzas Bernier padavė Londono karaliszkam kolionijaliszkam institutui naują planą prisigriebimo prie sziaurinio žemės poliaus ir isztirimo nežinomų dar sziaurinių žemės krasztų. Bernier nori ateinanczių metų liepos mėnesyj, per Beringo jurių tarpą, prisigriebti į Ledines jures ir plaukti iszilgai Siberijos pakranczių, o rugsėjo arba spalių mėnesyj plaukti į sziaurius. Paima jis su savim daug balionų ir popierinių lakunų. Su balionais siuntinės kas mėnesį praneszimus apie savo kolionę ir visokius isztirimus, o su lakunų pagelba isz augsztai numinės fotografiszkus paveikslus tų krasztų, per kuriuos keliaus. Vasarą gi kitų metų ant dviejų laivų bandys prisigriebii toliaus. Laivais plauks teip toli, kol tik bus galima; toliaus keliaus ledu. Padalįs žmonis į dvi dali: viena trauks į sziaurvakarus, kita gi į sziaurrytus, dalys tos galės su sineszti su pagelba akustiszkų signalų ir telegrafų be drato. Kas pusantro viorsto ant kelio paliks geležines dudas su apraszymu pereito kelio ir valgio produktais, kad grįžtant atgal, butų kuom maitytiesi. Bernier gauna paszelpą nuo Quebeko geografiszkos draugystės ir Londono kolionijaliszko instituto.

‖ Profesoriai Paryžiaus universiteto ir garsus prancuziszki mokslincziai praneszė prefesoriams Maskolijos universitetų, jog su jais pertraukia susineszimus, kadangi maskoliszki universitetų profesoriai ne protestavo priesz pasielgimą policijos laike paskutinių studentų maisztų, daleido policijai įsikiszti į universitetų surėdymą ir reikalus, o kaip antai Kijeve, pats universiteto rektorius, su pritarimu profesorių, szaukė žandarus ir kazokus ant suvaldymo niekuom nenusikaltusių studentų. Prancuziszki profesoriai meta už tai panieką ant maskoliszkų ir ne nori su jais turėti nė jokių susineszimų. Panieka ta isz tikro užpelnyta.

‖ Maskvoje į Juhancevo fabriką atėjo advokatas jieszkodamas vieno darbininko. Pasirodė, kad jieszkomo darbininko tuom tarpu nėra, kadangi jįs, paprastai, padirbes kelias dienas, mesdavo darbą ir laiką praleisdavo kur nors patvoriuose arba ant tuszczių pliacių. Advokatas ir rado besivoliojantį patvoryj jieszkomą darbininką ir apreiszkė jam, kad neseniai pasimires koks tolimas giminaitis, paliko jam palaikus 800000 rubl. Darbininkas be didelio noro apleido savo vietą patvoryj ir eidamas, pažadėjo isz palaikų paskirti deszimtą dalį ant pastatymo namų gyvenimams tokiems jau tinginiams darbininkams kaip ir jis.

‖ Pildantis tuom tarpų priderystes apszvietimo ministerio Maskolijoj, jenerolas Wannowski iszleido atsiliepimą, kuriuomi prisako universitetų ir augsztesnių mokyklų profesoriams susiartinti su studentais, užmegsti terp savęs ankszteesnį ryszį. Wannowski pripažįsta reikalą visokių reformų apszvietimo ministerijoj, dabartinius įstatus laiko už netikusius. Profesoriai elektrotechniszko instituto, prancuzas Chatelain ir maskolius Stabelcin, kurie protestavo priesz policijos pasielgimą su studentais, likosi nuo profesorystos praszalinti.

‖ Berlyne, katalikiszkoj Szvento Mikolo bažnyczioj atsitiko baisi expliozija. Choras, bokszstas, bažnyczios stogas vargonai likosi drucziai pagadyti. Vienas kareivis ir du choro giesmininkai likosi sužeisti. Langai bažnyczios visi iszbyrėjo. Nuo ko užgimė expliozija, to iki sziol ne susekė. Mena, jog bokszte turėjo kas tyczia pamesti dinamitą.

‖ Vokietijos fabrikantai pagarsino, jog darbininkai, kurie ims dalyvumą darbininkų szventėj 1 gegužio, ant visos sanvaitės ne bus prie darbo prileisti. Darbo sanlygos Vokietijoj vis niekai: ant 100 vietų atsiszaukia vidutiniszkai 122 darbo jieszkanti, taigi su virszum penkta dalis darbininkų ne turi darbo.

‖ Mieste Nitheroy, Brazilijoj, pulkas karsztų katalikų užpuolė ant protestoniszkos bažnyczios, kurioje pastorius laikė dievmaldystą. Susimuszime daug žmonių isz abiejų pusių likosi sužeistų.

‖ Į ligonbutį miesto Staro belsk, Charkovo gub., atėjo 26 metų ukininkas kaimo Belowodsko, Plotnikow, su nukirsta ranka. Pasirodė, kad jis ranką tyczia nukirto. Mat jis iszskaitė szventose knygose vietą, kur pasakyta: —"jeigu tavę ant pikto traukia akis— iszlupk ją, o jeigu ranka— nukirskie ją", užsimanė tą iszpildyti. Kokį piktą darbą užsimanė padaryti nukirsta ranka, to laikraszcziai ne paduoda, bet visgi, turbut, ji ką nors pikto norėjo. Plotnikow pagriebė kirvį ir su juom nukirto sau ranką.

‖ Rytinėj Maskolijoj, Garbatovo pavietyj, ant lauko kaimo Kudreszki ant medžio užsikabino paleistas isz Maskvos meteorologiszkos stacijos orlaivys be žmonių, tik su automatiszkai užraszanczioms oro permainas prietaisoms. Aplinkiniai gyventojai tvirtina, jog su orlaiviu atlėkė isz Maskvos Antichristas. Žmonės dabar tiki, jog neužilgio Garbatowo pavietyj bus svieto pabaiga; daugelis žmonių kraustosi į kitus pavieczius, tikėdami, kad kitur dar ne teip greit ateis svieto pabaiga.

‖ Portugalijos randas iszdavė dekretą panaikinantį kliosztorius. Virszininkais kliosztorių ant toliaus gali but tik portugaliecziai ir zokoninkai gali darbuotiesi tik kolionijose. Zokoninkams duoda pusę metų ant prisitaikymo prie naujų tiesų. 10 kliosztorių likosi uždarytų, o 7 palikta dar tulas laikas. Ant salų Azorų gyventojai iszvijo jezuitus, jiems po uždanga juriniakų reikėjo slėptiesi ant stovinczio porte Augera laivo.

‖ Daugelis maskoliszkų studentų ne nori grįžti į universitetą ant teip ilgai, kol paimti į kariumenę ir praszalinti isz universitetų ne bus atgal priimti. Mokintojų siminarijoj Kalugoj pakilo mokintinių maisztai. Mokintiniai szovė į stacziatikiszką Kalugos vyskupą ir seminarijos rektorių, bet szuviai neužgavo.

‖ Pagal rando pagarsintas žinias, Vokietija pereituose metuose iszgabeno į kitus krasztus savo tavorų už 4753000000 markių, užpereituose gi metuose už 4368000000 markių. Svetimų gi tavorų parsigabeno už 6042 000000 markių, užpereituose gi metuose svetimų tavorų parsigabeno už 5784600000 markių.

‖ Galicijoj, mieste Przemysl, vienas isz įtekmingesnių ir apszviestesnių miesto gyventojų, karsztas katalikas, proteguojamas kunigų ir net paties vyskupo, pardavė už 170 guldenų savo paczią kariaunos kapraliui. Turbut ir tokia prekysta, pagal jo nuomonę, priguli prie katalikiszkų ir dorų darbų!

‖ Paryžiuj, tarnaitei Landrieux, daktarai iszėmė isz kuno, isz rankų, ausų, lupų 120 spilkų, kurias ji, turėdama 11 metų, prarijo. Iki sziol mergina nė jokio skaudėjimo ne jautė, pajunta ji vien tąsyk, kada spilkos lenda per odą.

‖ Randas republikos Urugway nusprendė priimti isz Iszpanijos atkankanczius zokoninkus. Kad tik jų ne atkaktų per daug, kadangi daugelio ne įstengtų iszmaityti republikos gyventojai, kokių yra vos keli szimtai tuks tanczių.

‖ Chinų sostapilėj, Pekine, sudegė ciecoriaus palocius, kuriame gyveno jenerolas Waldersee ir jo sztabas. Sudegė prie to vokiszkas jenerolas Schwazkopf; prażuvo daug brangių daktų ir rasztų.

‖ Netoli miesto Chartres, Prancuzijoj, du vagiliai įsikraustė į namus farmerio Briero ir papjovė keturis mieganczius vaikus. Sugrįžus tėvui, vagiliai ir ant jo užpuolė ir su peiliais jį mirtinai sužeidė.

‖ Transvaaliuje, netoli Johanisburgo, besileidžiant į aukso kastynes, nupuolė leidimosi prietaisa su darbininkais; prie to 26 darbininkai likosi užmuszti.

‖ Ant salos Naujos Gvineos, Australijoj, Fly River apskrityj, likosi cziabuvių užmuszti ir suvalgyti du angliszki misijonieriai.

‖ Varszavoj nuo ateinanczių metų ketina atidaryti moterims prekystos mokyklą.

‖ Iszpanijos gyventojai padavė savo randui reikalavimą, idant zokoninkai butų iszvyti isz Iszpanijos. Po praszymu pasiraszė 15000 pavienių žmonių ir daug visokių draugysczių.

‖ Mieste Monastir, Macedonijoj, stacziatikiszkame kliosztoriuje likosi nudurtas metropolitas Partenius. Jį macedoniecziai laikė už Turkijos rando sznipuką, atkakusį czia ant sznipinėjimo.

‖ Aplinkinėsė Ruck Creek, Britiszkoj Columbijoj, rado naujus aukso plotus, kur keliauja daug norinczių pralobti Suvienytų Valstijų aukso jieszkotojų.

‖ Prusuose likosi isz-duotas rando dekretas panaikinantis visose Paznaniaus gimnazijose mokinimą lenkiszkos kalbos.

‖ Europoj szį metą pavasaris vėlinasi. 15 d. balandžio Bavarijoj diktai pasnigo, kalnai Taunus ir Rhoen sniego uždengti.

‖ Mieste Sobodel, Vengrijoj, penki nuomininko žydo Urbano nuskriausti vyrai pakorė nuomininką.

Vietines Zinios.

— Dailidės dirbanti prie namų statymo Evanstone reikalauja užmokeszio pagal unijų tabelę ir viena dalis pakėlė jau sztraiką. Tuli kontraktoriai ant to sutinka, jie sutinka pripažinti uniją.

— Pereitos nedėlios naktyj, pn. 111 Clark st., aptiekoj Musselwhite, užgimė gaisras, kuris pridirbo blėdies ant 10000 dol.

— Atkako į Chicagą operos trupa ir duoda perstatymus teatre Auditorium. Yra trupoj garsus visame sviete giesmininkai. Kas nori iszgirsti tikrai gerą muziką ir giesmę, tegul nepasigailės pinigų. Rods pigiausia vieta kasztuoja 1 dol., bet visgi jau daug naudingiau doliarą iszleisti ant nusipirkimo vietos ant operos negu saliune praleisti.

— Pereitos nedėlios diena Chicagoj buvo labai szalta; pusėtinai pasnigo. Toks szaltas kaip szį metą pavasaris ne taukiai pasitaiko. Musų tėvynėj jau dabar szilcziau negu Chicagoj.

— Pereitos nedėlios dieną atgabeno į pavieczin ligonbutį geležinkelio darbininką, italijoną Juozą Scarcillo, su pramuszta galva. Kadangi kaulas pramusztas, tai daktarai abejoja apie iszgijimą darbininko. Nors jis žino apie savo padėjimą, nenori vienok pasakyti pravardės jį sumuszusio, kadangi jis ėsąs jo draugas, ir "kaip asz numirsiu, paslaptis eis su manim į kapus", atsakė Scarcillo klausinėjantiems policistams.

— Ant kertės Madison ir Fraklin st. įgriuvo ant stogo Gailbrath triobes pritaisytas vandens rezervoaras. Pramuszė jis szeszias lubas ir pavojingai apkulė 6 žmonis. Triobėj, kurioj buvo kelios pardavinyczios, padirbo blėdies ant 42000 dol.

— Vaikų pataisymo įtaisose Bridewell ir John Worthy mokykloj terp vaikų apsireiszkė raupės. Dėl ligos dabar prie vaikų ne leidžia lankytojų, nė giminių.

— Ant Archer ir Kedzie ulyczių pasirodė jau czigonų bandos, kurios atkanka į Chicagą kiek vieną pavasarį. Czigonų karalienė dar ne atvažiavo, atkaks ji, kada bus budos pastatytos; ant lauko mat nė czigonų karalienė ne nori gyventi.

— Atkako į Chicagą Dras A. Bacevyczius ir apsigyveno pn. 9132 Commercial ave. So. Chicago.

Draugysczių Reikalai

Chicago, Dr-te Simano Daukanto tures savo menesini susirinkimą nedelioj, 5 Gegužio, K. Liaudanskio saleje, 3301 S. Morgan st., ant kurio visus draugus ir norinczius prisiraszyti kvieczia pributi. Podraug pranesza, kad dabar in savo knygyna pargabeno daug nauju knygu, kurias sanariams duoda skaityti už dyka, o ne sanariams už 5c ant sanvaites nuo kožnos knygos. Pasinaudokite.

A. Bijans kas, sekr. 3327 Auburn av

Prakalbos ir balius.

Chicago. Simano Daukanto Dr-te tures iszvynlojima nanjos lietuviszkos veliawos, prakalbas, dekliamacijas ir baliu nedelioj, 12 gegužio, saleje K. Liaudanskio, 3201 S. Morgan st., kerte 33 czios ul. Prasides 3:30 val. po pietu. Iženga vyrams 15c., meterims ir merginoms dykai. Visus lietuvius ir lietuvaites kwieczia atsilankyti.

Komitetas.

Chicago, Dr-te Panu sz. Marijos P Ražanczevos tures savo prieszmetini susirinkima nedelioj, 28 Balandžio, tuojaus po 12 val. vidurdienio, po nr. 324 W. 18 st., ant kurio bus rinkimas naujos administracijos ir apsvarstymas kitu svarbiu reikalu. Todel visas drauges ir norinczias prisiraszyti kvieczia susirinkti.

Dr-te P. S. M. P. R.

Pikninkas! Pikninkas!

Chicago, Dr-te szv. Kazimiero Kar. tures savo pikninka nedelioj, 2 d. Berželio, Schultz'o Parke, 22nd st ir Desplaines River, Riverside, Ill. Todel meldžia visu kitu draugysczių nedaryti toje dienoje pikninku ne baliu, idant vieni kitiems nekenktumem. Ant pikninko bus restauracija ant parsamdymo, isz kurio galima padaryti gera bizni. Todel norinti ja parsamdyti atsiszaukite pas M. Szvaranavicziu, 45 W. 25th st. Chicago, Ill.

New Britain, Conn. Lietuviszkas Independent Kliubas pertaise savo konstitucija, pagal kuria pakele instojimo mokesti pagal metus iki $6.00. Gegužio 5 d. bus paskutinis susirinkimas pigaus instojimo, o toliaus bus apmokama pagal pertaisyta konstitucija. Todel ant szio susirinkimo kvieczlame kuodaugiausiai lietuviu pributi ir prisiraszyti pakol dar pigus instojimas.

A. Valinczius, sekr.

Newark, N.J. T. M. D. Kuopa laikys savo bertanini susirinkima, nedelioj, 28 Balandžio, Kupesevicziaus saleje, 517 Market st., ant kurio visus draugus ir norinczius prisiraszyti kvieczia pributi.

V. Ambrozeviczia,
180 Ferry st., Newark, N. J.

Cumbola, Pa. Czianyksczciai lietuviai tures baliu ant naudos vyskupo Valancziausko fondo, panedelyj, 29 Balandžio; 6 val. vakare. Iženga vyrams 25c. moterims ir merginoms dykai. Visus lietuvius ir lietuvaites kvieczia atsilankyti.

Komitetas.

Baltimore, Md. Czianyksczciai lietuviai losz teatra, "Mindaugis D. L. K. vieszpataves XII amžyje," 7 Gegužio, 1901. Germania Maennerchor saleje, 410—412 W. Lombard. st. Prasides 7:30 val. vakare. Tikietu prekes po 50c., 35c. ir 25c. Visus lietuvius ir lietuvaites szirdingai užkvieczia atsilankyti. Dalis pelno eis ant naudos kankintiniu. Tikietus galima gauti pas sekanczias ypatas:

Gust. Bart, 620 W German st.
V. Naurinauska, 1823 W. Molber st.
K. Baltruszaitį, 641 W. Lombard st.
M. Radaviczia, 705 W. Lombard st.
M. Kabaczynskienę, 214 W. Camden st.

Komitetas

Pajieszkojimai.

Pajieszkau Juozo Brazinsko, kurs gyveno Pittston, Pa. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinia ant adreso:

Mike Gegužys,
Box 168, Torrington, Conn.
(3—5)

Pajieszkau Petro Rubliausko, Kauno gub., Malduczanu vol. kaimo Deklenu. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinia ant adreso. Jos Szlažas,
183 Wilber st., Scranton, Pa.

Pajieszkau savo pusbrolio Ignaco Vyszniausko, Vilniaus gub., Traku pav., kaimo Pojacuszkiu. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žiniaant adreso:

J. Czerniauskas,
832 E. Pratt st., Baltimore, Md.

Pajieszkau Andriaus Krapavicziaus ir Adomo Baltuszkos, abu Suvalku gub., Marijampoles pav., kaimo Pakusiniu. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinia ant adreso:

Vincentas Krapaviczius,
74 W. 25th st., Chicago, Ill.

Pajieszkau Veronikos Gulbinukes, Kauno gub., Panevežio pav., kaimo Vaiszvydžiu. Ji pati ar kas kitas teiksis duoti žinia ant adreso:

Donat Mikolaitis,
515 Market st., Waukegan, Ill.

Pajieszkau Vinco Stulpino, Kauno gub., Sziauliu pav., isz dvaro Pakalniszkiu. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinia ant adreso:

J. Siminaitis,
N. Bikin st., opp. Paraons st.
Brighton, Mass.

Valerija Ivanavicziuke, 11 metu mergaite, dabar tik pribuvus isz Lietuvos, pajieszko savo tevo, Andriaus Ivanaviczias, kurs gyveno Chicagoj. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinia ant adreso:

A. Augustis,
Box 226, Proctor, Vt.

Pajieszkau savo puseseres Julijonos Stankaites, gyveno E. St Louis, Ill.

Jenas Guzauskas,
Fontanett, Ind.

Pajieszkau savo brolio Petro Plevoko, Kauno gub., Panevežio pav., Vabaliuku miestelio. Teiksis atsiszaukti ant adreso:

Ona Mizgeriene,
118 Bowen st., So. Boston, Mass.

Pajieszkau Antano Giaczio ir Liudovikos Mozurienes, kurie prasiszalino nuo manes dvi nedelios atgal. Kas duos man žinia kur jie randasi busiu didelei dekingas.

Jos. Mozuras,
4614 5th Ave., Chicago, Ill

Pajieszkau savo draugo Aleksandro Kudzmos isz kaimo Rukoniu, Cidabravo parap., gyveno Pittsburge. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinia ant adreso:

Kaz. Sianulis.
3273 Edgemont st. Philadelphia, Pa.

Pajieszkau savo draugo Augustino. Virtinto, isz kaimo Palokiszcziu ir Petro Puleikio isz kaimo Kadzigo, abu Kauno gub., Raseiniu pav. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinia ant adreso:

Peter Barcis,
Box 3, Seatonville, Ill.

Jei kas žino kur randasi Aleksandra Giedrius, paeinantis isz Kauno gub., Panevežio pav., Pokrojaus vol., teiksis duoti žinia ant žemiau padeto adreso. Jis isz czia pragaiszo kur palikes savo pinigus ir drabužius ir nežinome ar jis gyvas ar mirias yra.

Kaz. Jurgeliunas, Kinmundy, Ill.

Pajieszkau savo brolio Jono Kwietkaus, Kauno gub., Raseinu paw., wiensedes Gervines. Teiksis atsiszaki ant adreso:

Ona Laksziene,
1132 Lloyd str., Scranton, Pa

Pigiai ant pardavimo gera Groserne su Buczarnia. Geras biznis, vietoje apgyventoje lietuviu ir lenku. Parduodu isz priežasties ligos.

J. Styczynski,
3239 S. Morgan st. Chicago.
(10—5)

Pigiai ant pardavimo puikus tvirtas bicykelis. Norintis pirkti tegul atsiszaukia pas: Kazimiera Paulika.
3329 S. Morgan st., Chicago, Ill.

NAUJAUSIOS KNYGOS.

Tikyba ar mokslas? Tyrinejimai tikejimiszki, moksliszki ir draugijiszkai-politiszki. Antra laida su priedu. 211 puslapiu..... **50c.**

Kaip gyvena Augmenys? Yra tai moksliszkas apraszymas apie gyvirius musu žemes augalus, ju sudejima, atmainas, gyvi ir pletojimasi nuo pat menkiausiu pavidalu iki didžiausiu ir tobuliausiu. Su 30 paveikslelių, 129 puslapiai..... **35c.**

Ar vyskupas Valancius (Volonczauskas) nebuvo viliugiu lietuvystes? Paraszyta Kn. Dembskio. Iszleista kasztais Susivienyjimo Liet. Laisv. Am. 37 puslapiai..... **15c.**

Istorija Chicagos Lietuviu, ju parapiju ir kn. Kraucziuno prova su laikraszczių "Lietuva" buvusi balandžio menesyje, 1899 m. 585 puslapiai didelio formato, aiszkaus druko. Fotografijos yra abiejų pusiu advokatu, Kn. Kraucziuno, "Lietuvos" iszleistojo, redaktoriaus ir paveikslai Chicagos Sz. Jurgio lietuviszkos bažnyczios. Popieros apdarais..... **$2.00.**

Audimo kietais apdarais, auksiniais titulais..... **$2.50.**

Szias visas knygas galima dabar gauti "Lietuvos" redakcijoj.

Pasargos Skaitytojams.

1). Kada tik raszai laiszką į "Lietuvos" redakciją, visada paraszyk ant laiszko savo varda ir adresą.

2). Kada reikalauji permainymo adreso, visada paduok ir senąji savo adresa. Jeigu pats gerai raszyti nemoki, tai adresa duok kitam, geriau mokancziam, paraszyti.

3). Jeigu iszperki "Money Orderi"; tai nelaikykie jį pas save, bet prisiusk redakcijai, nes be "Orderio" redakcija negali pinigu isz paczto gauti. Pasilaikik sau tik mažaja balta korczukia, o didesneja, melyna prisiusk redakcijai. "Money Orderį" siuskie prastoje gromatoje, registruoti jo ne reikia.

4). Sumas nesiekianczias vieno dolierio, gali prisiusti pacztinemis markemis, bet jeigu suma siekia viena dolieri ar daugiau, tai siusk pinigais arba "Money orderi". Siunczian markes, reikia jas įdeti į laiszka liuosas, sausas, nesulipintas ir ne lipinti ant laiszko. Sulipintos ant laiszko arba viena ant kitos niekam netinka ir tokios už pinigus nebus priimtos.

Meldžiame raszeju temyti ant virsz paduotu pasargų, o tokiu budu palengvisite iszleistuvei darba prie laiszku atsakinejimo ir patys veikiau atsakyma gausite. "Lietuvos" iszleistuve.

PASARGA.

Rosijos valdžia panaikino dabar sziuos popierinius (bumaszkas) pinigus: 1-rublinias, 5-rublines ir 10-rublines; o ju vieta užstojo auksinias ir sidabriniais pinigais. Popieriniu yra dabar Rosijoje tik 3-rublines, 25-rublines, 100-rublines ir 500-rublines. Todel, siunczian dabar pinigus į Rosiją, reikia žiureti kad siuncziama suma duotusi sudaryti isz 3-rubliniu, 25-rubliniu arba isz 100-rubliniu. Isz 3-rubliniu galima padaryti sumas: 3, 6, 9, 12, 15, 18, 21, arba 24 rublius; didesnes sumas galima imti isz 25-rubliniu arba 100-rubliniu. Paveikslan: 25 rublius padarys viena 25-rubline, 50 rubliu padarys dvi 25-rublines, 75 rublius padarys trys 25-rublines, 100 rubliu padarys viena 100-rubline, bet norint siusti mažiau kaip 25 rublius, reikia imti tik tokia suma kokia duodasi padaryti isz 3-rubliniu, Teip: imk viena 25-rubline ir prie tos kiek reikia imk 3-rubliniu, arba imk dvi ar tris 25 rublines ir prie tu kiek reik imk 3-rubliniu, arba imk viena ar keles 100-rublines ir prie tu kiek reikia imk 3-rubliniu arba 25- rubliniu.

Pigei ant pardavimo gražios miesto propertei, Adresuok: F. Dama,
717 W. 16th St., Chicago, Ill.
(4-26)

JAU TURIME.

"Lietuvos" No. 6, 7 ir 11 jau gavome ikvalei.

Grand Opening.

Chicago. Atidares nauja saliuna darau inkurtuviu baliu, kuris bus subatoj, ir nedelioj, 27 ir 28 balandžio. Grajis gera muzika, bus szokiai ir kitos zabovos. Todel visus aplinkinius ir pažystamus kvieczia atsilankyti.

Kaz. Lukoszius,
650 So. Canal st., Chicago, Ill.

Pasilinksminimo Balius.

Subatoj, 27 Balandžio, darau pasilinksminimo baliu, ant kurios grajys gera muzika, bus szokiai ir kitos zobovos. Todel visus aplinkinius ir pažystamus kvieczia atsilankyti.

Jos Stefankeviczius,
70 W. 25th st., Chicago, Ill.

Grand Opening.

Subatoj ir Nedelioj, 27 ir 28 Balandžio darau inkurtuviu baliu savo naujo saliuno, ant kurio grajys gera muzika, bus daugybe jaunimo ir visi svecziai bus meilingai priimti. Todel visus aplinkinius ir pažystamus kvieczia atsilankyti.

Su guodone P. Kareckas.
758—123rd st., W. Pullman, Ill.

Senoj Szalelej daug geriau buvo!

Teip tankiai atsidusta ateiviai į Ameriką. Žinoma, kartais toks dejavimas rodos i teisingu, bet tankiai ir visai be priežasties, Kita pasakoja, kad ten ir alus geresnis, ir duona gardesne, ir t. t., bet nieks negali pasakyti, kad rastu ten geresni vyna, kaip kad Trinerio, tą populariszką gyduolę nuo visokiu pilvo, kepenu ir inkstu ligu, valitoją kraujo, suteikeja apetito, sarga nuo įvairiausiu pavasario bei vasaros negaliu, sudrutintoja visu silpno subudavojimo ypatu, silpnu moteru ir ligotu vaiku. Vieninteliu to vyno iszdirbeju yra Jos Triner 799 So Ashland ave., Chicago, Ill, ir tas jo iszdirbtas vynas geriausiu daktaru rekomenduojamas yra net Europoje, ir ten gana placziai dabar yra vartojamas. Pirkti galima gaut visose aptiekose, tik reikia apsisaugoti nuo biedingu imitaciju, kadangi mat kaip kiekviens geras daigtas randa imitatorius, teip ir kartus Trinerio Vynas nuo to neisaliko. Falszuotojai svetimu iszdirbimu Europoje butu skaudžiai nubausti, bet Amerikoje ant to niekas neboja, ir tame tai atsitikime galima sakyti, kad senoj szalelej daug geriau buvo!

BIOLOGIA.

—arba—

Mokslas apie gyvus daiktus.

Pagal prof. Nusbaumą

Augmenų žieduose yra visoki pritaisymai palengvinanti kryžiavą užvaisinimą. Kaip matėme, tuli augmenys turi atskirus moteriškus ir vyriškus žiedus, yra teiposgi atskiri krumai su žiedais vien vienos lyties: ant vieno kelmo tokių augmenų ne buva abiejų lyčių žiedų, bet tik arba vyriški, neišduodanti vaisiaus, arba vien moteriški, kurie turi but užvaisinti dulkėms žiedų kito kelmo. Vienok ir žiedai dvilyčiai, taigi turinti lygiai vyrukus kaip ir motes tankiai teip sutaisyti, kad butų apsunkintas užvaisinimas motės dulkėmis to paties žiedo.

Teip, paveikslan, pavasargės (primula) žiedai vieni turi trumpus vyrukus o ilgą motę, kiti vėl turi vyrukus tokio jau ilgio ką ir motė pirmuose žieduose, o už tai motė yra trumpa, turinti tokį augštį kaip vyrukai pir-

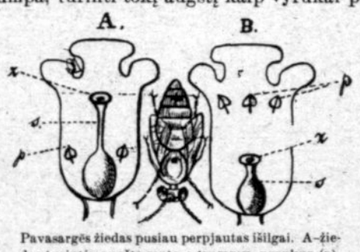

Pavasargės žiedas pusiau perpjautas išilgai. A–žiedas turintis augštą motę o trumpus vyrukus (p). B–žiedas turintis ilgus vyrukus (p) ir trumpą motę(s). Z–motės šnipukas. Viduryj yra parodytas vabalas, kaip jis lenda į žiedo vidurį.

muose žieduose. Jeigu vabalas lenda į žiedą turintį trumpus vyrukus, jieškodamas viduryj saldžių syvų, tai jis prisiglaudžia prie dulkinių krepšelių trumpų vyrukų, iš kurių dulkės nubyra ant vabalo tose vietose, kur ant paveikslėlio yra ant nugaros juodas ženklas. Kada gi, išlindęs iš šito žiedo, bandys lysti į žiedą turintį ilgus vyrukus o trumpą motę, tai apiberta jo nugaros vieta išpuls lygiai toj vietoj, kur yra limpantis motės šnipelis; dulkės nuo vabalo nugaros prilips prie motės šnipelio ir žiedas bus užvaisintas. Kitoj vietoj, paženklintoj ant vabalo juodu kryžučiu, nubyrės vyrukų dulkės šitame žiede, taigi turinčiame ilgus vyrukus. Jeigu paskui iš šitokio žiedo vabalas bandys lysti į žiedą turintį ilgą motę, o trumpus vyrukus, tai dulkės vietoj paženklintoj juodu kryžučiu išpuls lygiai ties šlapiu ilgosios motės šnipuku ir užvaisis ilgąją motę. Tokiu budu vabalai atlieka kryžiavą užvaisinimą dvilyčių žiedų.

Yra teiposgi augmenys, kaip antai krausva (*Lythrum Salicaria*), turinti trejopus žiedus: vieni turi ilgas motes, o vyrukus vidutinio ilgio ir trumpus, kiti—motes vidutinio ilgio, o vyrukus ilgus ir trumpus, treti gi—trumpas motes, o vyrukus ilgus ir vidutinio ilgio. Ir tuose žieduose, per vabalų prisidėjimą, atsibuva kryžiavas užvaisinimas ilgų, vidutinių ir trumpų žiedo močių.

Dar žingeidesnius žiedus turi nemiga raganytė (*Aristolochia clematitis*). Žiedas šito augmenies yra tai ilga dudelė, išsiskėtusi apačioj, kur yra vyrukai ir motes. Viduryj dudelės yra nulinkę į vidų ilgi plaukeliai. Apibertas dulkėms kito žiedo vabalas lenda

Žiedai Nemigos Raganytės. A–žiedas prieš užvaisinimą, viduryj yra vabalas. B–žiedas po užvaisinimui.

į dudelę į išskėstą apačią, kur yra dar neišnokę vyrukai, bet jau išnokusi motė, prie kokios ir prilimpa atgabėntos vabalo kito žiedo vyrukų dulkės ir tokiu budu motė liekasi užvaisinta. Vabalas vienok ne gali tuojaus išlysti laukan, kadangi nulinkę į vidurį plaukeliai uždaro išėjimą. Pradeda jis burzdėti, krutina vyrukus ir tokiu budu suskubina jų nunokimą, dulkiniai krepšeliai plyšta ir vyriškos dulkės išbyra ant burzdančio vabalo. Kaip tik dulkės vyrukų nubyrėjo, viduryj žiedo ėsanti plaukeliai nupuola ir išgazdintam vabalui atsidaro išėjimas, jis išlėkęs, užmiršta apie baimę, kokią perleido viename žiede, bet jieškodamas sau maisto, lenda į kitą tokį jau žiedą ir tame užvaisina motę atneštoms iš pirmutinio žiedo vyrukų dulkėms ir tokiu budu užvaisina kryžiavai ir šito žiedo motę. Čia reikia dar pridurti, kad kaip tik vabalas, užvaisinęs motę, su išbyrėjusių vyrukų dulkėms išlenda iš žiedo, žiedas užsidaro (kaip tai matote ant paveikslėlio), kadangi mat jau jam nereikalinga toliau vabalų pagelba, jie žiedui reikalingi tik tol, kol motė neužvaisinta, todėl jis ir vilioja vabalus, vaišina juos saldžiais syvais.

B. Pritaikymas parvų ir pavidalo gyvunų prie aplinkybių.

Parva visokių gyvunų paprastai taikosi prie vietos, kokioj gyvena, kas išeina ant gyvuno naudos: jeigu parva kuno yra tokia jau kaip vieta, kurioje gyvunas gyvena, tai jo priešai ne gali užtėmyti ir tokiam lengviau neužtėmytam prisiartinti prie tų, kuriais maitinasi, ant kurių medžioja.

Teip, pieskiniuose tiruose smulkus žindanti žvėrys, paukščiai, kirmėlės turi kuno parvą tamsiai arba šviesiai geltoną, taigi tokią, kokią turi pieska.

Tankumynuose šiltų kraštų girių, kurios niekada nenužudo žalumo, patinkame daug visokių gyvunų žalios parvos, kaip antai: žalių driežų, žalčių, žalių paukščių, vabalų ir tt. Musų tėvynėj teiposgi ant pievų galima patikti žalios parvos driežus, žalius žiogus, apaugusiuose augmenims vandenyse žalios parvos varles; gyvunai naktimis išeinanti ant medžionės yra tamsių parvų, paveikslan, pelėdos, besikavojančios per dieną medžių skylėse, turi plunksnas tamsiai pilkos parvos su tamsiai geltonos parvos šlakais teip, kad jos iš tolo nesiskiria nuo samanoms ir kerpėms apaugusių medžių kelmų. Palši yra šikšnotsparniai ir kiti naktiniai ir vakariniai gyvunai; juodi yra gyvenanti žemėj kurmiai. Putpelos, kurapkos ir kitoki bėgiojanti paukščiai turi plunksnas tokios parvos, kad iš tolo, pasislėpę ant išdžiuvusios dirvos, paukščiai visai ne znaimus. Musų kraštuose gyvenančios naktinės peteliškės, perleidžiančios dieną kur ant tvoros arba ant medžių kamienų, buva paprastai pilkos parvos su rusvais šlakais, taigi jos panašios į kerpėms apaugusią tvorų ir medžių kamieną, ant kurių slepiasi per dieną. Užtai lakiojanti dieną ties kvietkų pilnoms pievoms drugiai turi viršutinę sparnų pusę išmargintą puikių parvų šlakais, apatinę gi vienodą, palšą, kadangi, kaip ne vienas užtėmyjo, drugiai, nutupę ant kelių ir takų, suglaudžia sparnus teip, kad matyt tik palšoji, apatinė jų pusė, ne atsižyminti nuo pilkos parvos kelio ir tako, lakiojanti gi ant puikių pievų žiedų, nutupę ant žolės, išrodo kaipi žiedai. Gamta mat rupinasi apie apsaugojimą gyvunų nuo nereikalingų akių, duoda jiems tokias parvas, kurios gyvuną daro panašiu į tą, ant ko jis gyvena.

Šaltuose poliariškuose kraštuose, kur žemė beveik per ištisus metus užklota baltu sniegu, daugumas žvėrių turi baltą plauką, kaip antai baltosios šiaurinių kraštų meškos, zuikiai, baltosios šiaurinės pelėdos ir tt. Ir musų tėvynėj žiemos laike tuli giriniai zuikiai įgauna baltą plauką, kas juos geriaus apsaugoja nuo priešų. Netinkanti parva suskubina išnaikinimą gyvunų. Pabaigoj 18 amžiaus dar Lietuvoj buvo juodos parvos zuikiai. Kadangi juodą parvą ypač žiemos laike ištolo matyt, tai šitas zuikių gatunkas ne tik ne galėjo prisiveisti, bet likosi su visu išmedžiotas ir dabar juodų zuikių jau niekur Lietuvoj nėra.

Melsva, žalsva, palša, o kaip kada žvilganti kaip sidabras parva žuvių musų vandenų teiposgi pritaikyta kuo geriausiai prie parvos vandenų, kuriuose gyvena, ypač gi prie parvos vandens besikeičiančios visaip po įtekme saulės šviesos. Žuvys gyvenančios ant dugno turi parvą panašią į parvą dugno: jeigu dugnas pieskinis, žuvių parva bus šviesesnė, ant dumblinio žuvys yra tamsesnių parvų, vandenyse turinčiuose šešėlį, žuvių parva dar tamsesnė, beveik juoda. Tulos gyvenančios ant jurių dugno žuvys turi vieną šoną kitokios parvos negu kitą: viršutinė pusė yra rusvos parvos su tamsesniais taškeliais, gulinčios ant dugno vienu šonu žuvies beveik ne galima atskirti nuo dugno pieskos.

Terpžeminėse jurėse gyvena jurių lėlijų gatunkas (jurių lelijos yra gyvunai, ne augmenys), kurių parva buva: arba geltona, arba rausvai ruda, arba marga. Ant kuno tų pačių lelijų gyvena gyvunėliai iš veislės Myzostomum, kurie ant visokių lelijų turi kitokią parvą, pritaikytą prie parvos lelijos teip, kad jų visai ne galima atskirti.

Tuli gyvunai, vadinami pelagiškais, gyvenanti ant jur

Aukos ant D-ro Kudirkos paminklo.

Sulyg sziol buvo kasoje.....$19.35
J. J. Tumosa, Southbridge, Mass 25c

Aukos ant kankintiniu.

Pagal No. 16. "Lietuvos" buvo kasoje..... $1.25
Lietuvos Seseru Draugyste, Minersville, Pa.....$5.00
J. Tumosa, Foxbroft, Me..... 50c

Ant "Freedom."

Lietuvos Seseru Draugyste, Minersville, Pa.....$2.00

"Lietuvos" agentai.

NEW YORK, N. Y.
Jonas Naujokas, 115 Forsyth st.
NEWARK, N. J.
V. Ambrazeviczia, 180 Ferry st,
BROOKLYN, N. Y.
Stanislowas Rinkewiczius, 73 Grand st.
Juozas Matutis, 112 Grand st.
K. Balciunas, 262 Metropolitan ave.
SHENANDOAH, PA.
Andrius Maczis, 447 W. Line st.
MT. CARMEL, PA.
Petras Bieliauskas,
WATERBURY, CONN.
Jonas Tareila, 677 Riverside st.
PITTSBURG, PA.
K. Gediminas, 1718 Carson st.
WESTVILLE, ILL.
V. S. Kreivenas,
SCRANTON, PA.
Mikolas Ramanauckas, 1740 Nay Aug Ave.
BALTIMORE, MD.
L. Gawlis, 2018 N. Washington st.

"Lietuvos" keliaujanti agentai.

Wincas Kudarauckas,
Jurgis Kazakewiczia,
Juozas Petrikis,
K. Rutkauskas,

Kur szie vyrai atsilankys, lietuviai gali pas juos užsiraszyti "Lietuvą" ir prenumeratą jiems užsimokėti; pinigai bus teisingai mums priduoti. Pas juos teipgi galima gauti visokes knigas už tą paczią prekę kaip ir redakcijose.

"LIETUVOS" ISZLEISTUVE.

Pigios Farmos Wisconsine!

Jeigu kuris isz lietuviu noretu pirkti farma tegul atsiszaukia pas mane nes asz esiu farmu agentu.

Jos. Urba,
3361 Auburn ave., Chicago, Ill.
(6-21)

Temykite.

"Lietuvos" redakcija geriausei siunezia pinigus į wisas swieto dalis. Parduoda szifkortes ant wisu liniju į Amerika ir isz Amerikos į wisas swieto dalis. Parduoda lotus ir namus: mieste Chicagò turime kelis szimtus geru namu pigiai ant pardawimo. "Lietuvos" redakcijoj teippat galima gauti wisokiu lietuwiszku knygu, abrozu, abrozeliu, pawinczewoniu ir gromatoms popieru. Raszykite, o prisiusime katalioga dykai. Raszydami įdekite už 2c. marke, ir adsuokite teip:

A. Olszewskis,
924—33rd St. Sub-Sta. 60. Chicago, Ill.

Temykite Baltimores Lietuviai

Dabar galite gauti pirkti visokiu knygu ir laikraszcziu pas L. Gawli. 2018 N. Washington st. Baltimore Md.

Atsiszaukimas!

Man important po Vakarus ir po Naują Anglią teko sueiti daugelį Lietuwių, protaujanczių, kurie nori įgyti didesnį įžwelgimą į klausimus philozophijos ir mokslų (duszią, Diewą, gamtos įstatymus, ewoliuciją, ir tt.). Kadangi tie klausimai aiszkiai yra iszguldyti L. Buchnerio weikale "Pajiega ir Medega" (Kraft und Stoff). ir kadangi sziądien toks weikalas isz tiesų yra reikalingas wisiems laiswamaniams, idant turėtų atramą priesz kunigijos melus apie religiją, asz pasiszneką ję su kiliais tautiecziais rįjauai apgarsinti prenumeratą ant wirsz minėtos knygos. Prenumerata lietuwiszkos knygos, kas dabar nori prigelbėti ana atspaudinti, kasztuos $1.50; po atspaudinimo kasztuos $2.00. Todėl tuos, kurie nori tą knygą turėti lietuwiszkoje kalboje, kwiecziu prisiųsti prenumeratą, ir kaip taps atspaudinta, užsimokėjusieje gaus atlyginimą knygoms tiek egzempliorių, už kiek bus isz anksto užmokėję ir jų wardai ir prawardes taps ant galo knygos pagarsinti. Kasztai spaudos yra dideli, todėl praszau Tautieczių umai su prenumerata iszleidime knygos man pagelmingais buti.

J. Szliupas, M. D.
421 Penn Ave., Scranton, Pa.

Pigiau kaip kitur!

Czysto aukso, 14 ir 18 K. sziliubiniai žiedai; Laikrodžiai ir laikrodeliai pas mane pigiau kaip wisur. Daran naujus ir taisau sugadintus laikrodžius ir laikrodelius. Žiedus, dragžystem apikeles ir wisokius auksinius ir sidabrinius daiktus pigiau kaip wisi ir wisa darba gwarantuoju.

F. Prozanskis,
954-33 str. Chicago, Ill.

Knygu Katalogas.

Knygos sawos spaudos.

AKYW! Apsireiszkimai Swiete, ant kuriu žmones nuolatos žiuri, bet ju gerai nesupranta; su 7 abrozeliais. Naudingiause knygele ant swieto dasižinojimui isz ko darosi žalbai, griausmai, lietus ir sniegas; kas yra debesiai ir ant ko jie laikosi..... 30c
ARITMETIKA. Kniga iszsimokinimui rokundu. Preke.....25c
HYGIENA. Daktariszka knyga arba mokslas apie užlaikymą sweikatos, isz kurios gali be pagelbos daktaro iszsigydyti nuo daugybes ligu. Szita knygele priwalo rastis kiekwienuose namuose, nes kas ją su atyda perskaitys, pataikys apeisaugoti nuo tukstancziu wisokie ligu, pataikys užlaikyti ciesiybęje sawo sweikatą, paligintį sawo amži ir mokes užaugintį sweikalį ir twirtais sawo waikelius. Preke.....35c
Apie turtu isdirbima. Parasze Schram; verte S. M. Veikalas gyildenantis politiszką ekonomiję. Koklais keliais isidirbę turtai, kaip jie susikrauna ir kaip atsilepia ant draugijos gyvenimo. 35c
GEOGRAFIJA arba žemes apraszymas. Pagal Gelkie, Nalkovski ir kitus, sutaise Szernas. Yra tai naudingiausia isz visu sulygsziol iszejusiu lietuwiszku knygu. Aiszkiai ir suprantamai apraszo visa musu žeme, jos pavidala, diduma ir platuma, jos kalnus, ju vardus, augszti, vulkanus metanczius isz saves ugni, isz kokiu žeme sluoguniu susideda, kur ir kiek joje yra angliu, geležies, auksso, druskos ir kitu gerybiu; kiek mariu, ežeru, upiu, ju vardai, plotis, gylis; koki kuriuose vandenys: surus, preskі, saldus, ar žartus, koki juose gyvunai gyvena ir tt. Žeme aprasyta dalimis, iszskaitytos visos viespatystes, karalystes, kunigaikstystes, respublikos ir tt. Kiek kurioje žemeje yra gyventoju: koki ju tikejimai, kalbos, paprocziai, užsiemimai, pramones, iszdirbiai ir tiesos; koki miestai, su kiek gyventoju, fabriku, pramoniu; kur koki oraI: szalcziai ar karszcziai, lietus ar giedros; kur koks ligis dienos ir nakties; kur visada yra lygi diena ir naktis kur saule per keleta dienu nenusileidžia arba neužteka ir tt. Knyga didele 6x9 colliu. 480 puslapiu, ant geros standžios popieros spaudinta, su 71 paveikslelialis: mapu, gyvuliu ir tt.....$2.00
Ta pati, apdaryta audimu kietuose apdaruose, auksinemis littaromis atspaustu perazzai ant nugaros ir szono. Preke...$2.50

Istorija Suwienytu Walstiju Sziaurines Amerikos. Apraszo kaip Kolumbas atrado Amerika, koki czia tada žmones gyweno, koki žmones pirmiausiai isz Europos pradejo waziuoti in Amerika, koktos kares buwo, už ka karewo ir kokiuose metuose; kiek prezidentu buwo, koki ir kiek kuris gero padaro sziai žemei. O ant pat galo talpinasi Konstitucija Suwienytu Walstiju, kuri yra reikalingiausiu dalyku perskaityti kiekwienam žmogui szioje Amerikos žemeje gywenancziam, idant suprastu kokes jis czia tiesas turi, kas jam yra wale daryti, kas ne wale. Turi puslapius 364. Preke.....$1.00
Drutuose, gražiuose apdaruose.....$1.35
Lenkai ir Lietuviai nuo 1228 iki 1430m. Parasze pagal lenkiszkus istorikus Žemkaimle. Iszleista "Tewynes Myletoju Draugystes". —Yra tai apraszymas Lietuvos su Lenkija susivienujimo ir jo pasekmes. Czia aiszkiai yra apraszyta lenku politika kaip jie pasielge su Lietuvos kunigaikszcziais: Kelistuczziu. Vytautu ir kitais. Isz szios knygeles skaitytojas aiszkiai supras, ar lenku prieteiyste yra mums naudinga ar biedinga.....15c
Lietuviu pratevlai Mažojoje Azijoje nuo senoves iki jie paleko po valdžia persu. Parasze Lietuvos Myletojas. Knyga turi 283 puslapius ir 4 dideles mapas, parodanczias vietas, kur senoveje gyweno lietuviu pratevlai. Apraszo lietuviu padejima dar 800 metu priesz Kristaus gimima.....50c
Kaip Maskolija persekioja Lietuva. Pagal L'oppression russe en Lithuanie supleze kun. Y. Dembskis.....10c
Kaip geriausiai laikoti užimreli? Piesztinys Dro L. Wehlam. Isz angliszko iszguldė kun. Y. Dembskis.....15c
Kraziu Skerdyne. Apraszo ana baisu atsitikima kada 1893 m. maskoliai užpuole ant bažnyczios miestelyje Kraziu, nuszee, szaude ir pjowe nekaltus žmonis, iszgriowe altorius ir užpeczetjo bažnyczia. Aiszkiausiai apraszta wisa atsitikima.....15c
Lietuwiszkas Lementorius su poteriais katekizmais ir mistranturu.....15c
Mokslas apie Žemę ir kitus svistus, ju buvy ir pabaiga. Apraszo kas yra žeme, isz ko ji susideda, ant ko laikosi ir kaip sukasi; kas yra saule, žwaigždes, menulis; kaip toli yra in kitas žwaigždes; kas yra pilanetos, kometos ir kitos retai matomos žwaigždes. Su 30 astronomiszku abrozeliu, turinti 225 puslapius. Yra tai wienatine knyga, isz kurios tikrai žmogus gali apsiszwiesti.....75c
Drutuose, gražiuose apdaruose.....$1.00
Mindaugis Lietuvos Karalius. Istoriszkas paveikslas penkiuose aktuose. Lenkiszkai parasze Julius Slovacki, lietuviszkai verte Vincas Kapsas (Dras Kudirka). Knygele paskirta ypatingai teatro myletojams.....25c
Naujausis Lietuwiszkas Sapninykas, surinktas ir suredit. isz daugel swetimtautiszku sapninyku ir suredytas pagal tikra Persiszkai Egiptiszka sapninyka.—su 310 aiszkiu abrozeliu.—su apraszymu planetu ir paslapeziu kokias senowes žmones wartojo inspejimui ateities.—Geriausei Iszgulido wisokius sapnus.....50c
Apdarytas.....65c
Olitypa. apyaska isz laiko terpsawiszkos kares Indijonu Amerikos.....25c
Puiki istorija ape Kantrin Alana, kuri per 22 metus walkancziodama po swieta, daugybe žmogu ir wargu kantrei laikentejo.....20c
Pamokalai Iszminties ir Teisybes iszguldineti Galwocziu wisu amžiu. Czia yra patilpę 128 graži, juokingu ir iszmintingu pasakaicziu. Kas nori tureti graziu juokingu ir pamokinancziu skaitimu tegul nusiperka szią kningelę, o gardžiai pasijuoks. žmones tures ką papasakoti ir ant kiekwieno užklausimo mokes duoti iszmintinuos ataskymą.....50c
Rankwedis Gromatu raszymui. Yra labai naudinga knygele, kuri mokina kaip reikt raszytie gromatas in: padžystamus, prietelius, giminias, mylimaisias ir mylimuosius priesz apsiwedima, in ponus, kunigus, wyskupus ir kitas augszttai stowszczias ypatas. Paraszeikimai (pavinczewones) ant Nauju Metu, dienoje warduwiu, gimimo ir kituose swarbiuose atsitikimuose.....50c
Robinsonas Kruzius, moraliszka ir žingedi apyaska paszwesta jaunumenei.....25c
Sienu Gadyniu Isznyke Gygi Sutverimai. Pagal Hutchinsaną; sutaise Szernas. Ji apraszo seniausiu gadyniu ivairius sutverimus gywenusiu ant žemes dar priesz žmogaus ant jos atsiradima. Sziandien tu sutverimu kunus žmones kasdami gilius szulinius, kanaius ar imdami isz žemes anglia, randa gilias palaidotus žemeje. Tulu sutverimu atradė czielius, nesugedintus, kunus, užklotus eile kelioliokos siekseniu storio žemes. Tie atrasti žemeje kunai yra sziandien iszstatyti ivairiuose muzejuose, isz kuriu žmones mokinasi pažinti, kaip sena yra musu žeme, kiek daug milijonu metu reikalavo pakol ant mirusio žveries kuno užaugo jos ele kelioliokos siekseniu storio. Moksliecziai isz to semia brangiausia mokslą susipažinimo, kaip ir kokiu budu gyvi sutverimai keitesi isz senesniu in augartesnes veisles, ir pagal storums ir senuma žemes sluogsniu, kuriuose tu sutverimu kunus randa, gali be apsirikimo sprenesti, kaip senai ir žmogus ant musu žemes atsirado. Knyga turi 370 puslapiu stambaus druko, ant graži os popieros ir apie 150 paveikslu ir vairiu senu gadyniu iszmykusiu sutverimu. Preke.....$1.00
Trumpa Geografija. Sutaise Neris. Trumpai ir suprantamai apraszo wisas 5 dalis swieto. Su 74 paveikslelialis: mapu, žmoniu, gywuliu ir meldžiu. Tinkamiause geografija in pradine mokslaing.....25c
Vanduo ant žemes, po žeme ir virszuje žemes. Rusiszkai parasze Rubakin'a. Verte Drugys. Iszleido T. M. Dr-te. Szi knygele, labai suprantamoj kalboj, apraszo visas vandens permainas ir veikimes: kaip jis persikeiczia in gara, kyla in virszu ir tenai tveria debesius, debesiai padangese atveseg, keicziasi iz vandens laszelius ar snigzo lustelius ir vel krita ant žemes, isz kurios buvo pakilę. Czia nukrity didelius darbus veikia: sniegas kartais uždengia cielus kaimus ir laidoja savo pusnyse žmonis ir gyvulius, paskui tirpdams nuo saules keicziasi in vandeni ir užleja laukus, iszreiszravus, upes ir upelius ir kavojasi po žeme kur vel reikia tą pati darbą kaip ir ant virszaus žemes.....10c
Zmogus Neplauszkis. Verte isz szvediszko Neris. Szitas apyskele: kaip turtingo prekejo sunus apsivede su varginga mergina ir laimingina gyveno už kitus, su turtingoms apsivedusiu. Szita apyskele užima kiekvienoja jauna vaikina ar mergina ir mokina žmogiszkos dorybes.....10c

Knygos swetimos spaudos.

Anima Vilis, naujausia ir graziausia pasaka, kurial skaitytojas atsidžiaugt negales.....75c
Anegdotai iszsitarimai ir pataries isz gywenimo senowes Grekonu bei Rymionu " " 10c
Apieka Diewo, pasaka.....$1.00
Apie kaibu pradžia ir tikros rodos del apaisaugojimo nuo neprietelius wedancziu isz tikro ir iszganingo tikejimo kelio in prapultv. Czia raszejas nurodo kurios yra seniausios ant swieto kalbos, nuo ko jos pacina, nurodo kad lietuwiszka kalba yra seniausia ir kad turi daugiausiai neprietelius, kurie stengiasi ja isznaikinti; ant galo, paduoda rodas kaip nuo tu neprieteliu apsisaugoti . . 10c
Arielka yra nuodai pacinanti isz girtybes. Czia apraszo kas yra arielka, kaip ji kenkia žmogui, parodyta su keturiais abrozeliais žmogaus pilwo kokios isz girtybes ligos pastoje ir paduotos rodos kaip nuo to galima iszsigydyti. . . . 30c.
Aeboela, ir teip mokintuve del vaiku, sutalsyta torius, nes jame rasi daug naudingu, pamokinancziu straipsneliu, prie pabaigos gi poteriai ir prisakymai.....20c
Amerika Pirtyje, komedija Keturakio.....10c
Amžiaus galas Ponsko Piloto, kure buvo sudžia Viespaties Jezaus.....5c
Andersono pasakos, P. Nerio. 10 graziu pasaku vienoje knygeleje.....15c
Angliszkai-lietuviszkas žodynelis, sutalsytas kn. P. Saurusaiczio. turi apie 3500 žodziu: angliszki žodžiai iszguldineti lietuviszkai.....50c
Birutes dainos " " 10c
Budas gydymo. Daktariszka knyga.....40c
Diewaitis, apyaska szios gadynes. Yra tai graziausia pasaka, kurios lietuwiai da niekad negirdėjo. Preke " " " $1.00
Dainu skrynele " " 20c
Dailyde arba patarmes stalioriams, surinktos isz naujausiu knygu, su 120 paveikslu, Antano Dailides. Yra tai vadwedis mokinantiems ir mokantiems stalioriszką darbą.....40c
Duonos Jieszkotojai, apyaska H. Senkieviczius.....35c
Etnologiszkos smulkmenos, D-ro J. Basanavyczius. Moksliszki lietuviu praeities tyrinejimai. su viena mapa.....25c
Etnologiszkos smulkmenos 25c
Egle žalczio karaliene ir iszgriowimas Kauno pilies 1362 m., du. pulkus dramai parasyzti Aleksandro Guzucziu.....25c
Genu Dede. Graži pasaka isz sziandieninio Lietuviu padejimo . 10c
Gywenimas Stepo Raudnosio pasakos 15c
Gywenimas Genawaites (Genowefos). Yra tai labai pulki ir pamokinanti pasaka, ape kuria lietuwiai jau daug kartu girdeja yra.....50c
Gywenimas Klemenso Marijos Hofbrauero, su trumpu apsakymu ape pargabenimą Dr-tes Atpirkejistu isz Italijos in žieminu karalystes skorai kalnus Alpomis wadinamus, perwersta ant lietuwiszko Kn Petro Saurusaiczio. Kas nori tureti dwasiszku nauju pasiskaitimu tegul nusiperka szę kningelę.....30c
Gywenimas Jezaus Kristaus, pagal naujausius isztyrinejimus surasztyta.....15c
Inrankiai szventos Inkvizicijos, vartoti VI ir VII szimtmeczniose del praplatinimo kataliku tikejimo ant žemes. Parasze Mac Do nald. Labai skyra knygute.....10c
Isz ko kyla melai ir visokios skriaudos žmonijoje. Parasze kn. Dembskis. Szi knigeli paduoda svarbiausias isztraukas isz szventos Bibليjos. kurias perskaitę supraslt, kas yra Bibليja ir kodel kunigai draudžia ją žmonems skaityt.....75c
Isz kur akmenys ant musu lauku atsirado? Geologiszkas Lietuvos isztyrinejimas, naudinga mokaliszka knygele.....10c
Istorija Europos su mapoms 50c
Istorija gražaus Katrukos " " 10c
Istorija isz laiko Francuzu wainos atsitikusios Afrikoje . . 20c
Istorija gražios Magelenos " 15c
Istorija septyniu Mokytoju " " 50c
Istorija arba apsakymas ape Lietuwos praeiga. Parasze Zanawykas. . . 40c
Szganimas wargdieniu. Knigelę pamokinanti kaip pagerint sawo gywenima . 25c
Įntekme Socijaliatiszku sanlygu ant wisu kulturos szaku. Geri pamokinimai darbininkams kaip pagerint sawo buwi.....15c
Juozapas Koniuszewskis, arba kankinimas Unijotu po waldžia maskoliaus . . 50c
Juokingas pasakojimas ape Szaltabuizius in du gražus straipsnai isz ukinikystes 5c
Ka darytie, kad butume sweiki ir ilgai gywentume.....10c
Kankles, lietuwiszkos dainos su natomis, sutalsytos ant 4 balsu, del wyru " " 25c
Keli Žodžiai ape Auginima, paraszyti J. S. Kuokszeziu. Labai naudinga knygele tevams, norintiems iszauginti savo vaikus ant sveiku, doru ir naudingu draugiu gyvu.....10c

Kaip ugytie pinigus ir turta " 10c
Kaip apsiginti nuo koleros ir kiti naudingi skaitymai . . . 10c
Kas teisybe tai nemokas puikios apysakeles isz lietuviu gywenimo " 15c
Kristijonas Duonelaitis " " 10c
Kas yra, o kas bus " " 10c
Krumpliu Jonas pasaka " 10c
Keletas žodžiu ape lietuwius ir naudingi pamokinimai del Lietuwos žmoniu. Pusl. 64 10c
Kankles, lietuviszkos dainos 4 balsams vyriszkiems sutaisytos: parupino Dr. V. Kudirka, II dalis.....30c
Kataliku Bažnyczia ir mokslas pagal Žahn'a, verte kn. A. Milukas.....15c
Kristijono Donelaicio Rasztai.....40c
Kapai Didžiu Kunigaikszczziu ir Karaliu Vilniuje Pagal A. Kirkorą, parasze N. Yra tai istoriszkas isznesinimas apie Vilniaus praeiti pagal paminklus, užsilikusius ant grabieczziu D. L. Kunigaikszczziu ir Karaliu.....10c
Krituoliai savisos bei abrora! Sutaise Bevardis. Keliolika labai skyru aiszkuos perkratanczziu tulus tikejimiszkus dogmatus... 50c
Kabalas talpinantis sawyje wisokius užminimus ir ant ju reikalaujanti atsakymai. 10c
Kellos istoriszkos dainos. Gražios ir swarbios apie Lietuwos praeitia, jos lietuwiszkus kunigaikszczius, Kražiu skerdynes ir tt.....10c
Keistutis, tragedija 5 aktuose del teatru.....20c
Keletas žodžiu apie Rymo popiežiaus neklaidinguma.....10c
Keletas rasztu ape Kražius, paraszyta D. Butkeralezio. Aiszkiai apraszo pjowyne Kražiuose, kaip po tas wiskas atetiko. kiek ir koki žmones buwo arestuoti, kiek sužeistu, kiek užmuszta, kiek nusudytu ir tt.....15c
Vienytoje Valstijose platforma.....10c
Lietuwiszkos Pasakos. Medega lietuwiszkai mytologiszkai. Surinka Dro J. Basanavicziaus. Czia telpa 14 seniausiu lietuwiszku mytologiszku pasaku, kaipo tai: Diewas ir welniasz, Perkunas ir velinias. Žmogus ir welniasz: Apie raganas ir raganiu; Apie Deives, Laumą ir Laumes; Apie Dali; Apie Giltine; Apie Szalną ir szalti; Apie wejus. Apie milžinus; Apie žalocius ir sunskus; Apie wilktakius arba wilkalokus. Yra tai juokingiausios pasakos girdetos nuo seniausiu laiku in kurew dar ir szigdien daugybe lietuwiu tiki buk tai wis buwusu tetisybe.....$1.50
Lengwas budas pacziam per sawes pramoktie rasztie, del nemokanoziu 10c
Lietuwiszkos dainos isz wisur surinktos, apie keturi szimtai dainu " $2.50
Lietuviszkas Albumas. Laida I. Istoriszkos ir szeip jau Lietuwos vietos. Parengtas ir iszleistas kn Miluko su pazeiba prenumeratoriu. Telpa czia gražus paveikslai su trumpais apraszymais žymiausiu Lietuvos vietu, iszdirbimu ir naminis darbis, kaip tai: Altorius Ausros Vartu su stebuklingu paveikslu Paneles Szvencziausios Vilniuje; Griuvesiai Mindaugo rumo Naujmestyje; Griuvesiai Lydos pilies; Griuvesiai Krevo pilies, Liszkava; Naujį Traką; Griuvesiai Mediniku pilies; Gelgaudiszkis; Griuvesiai Gedeminas pilies Vilniuje; Perkuno szventinyczia Kaune; Kedainiai, Mir, Vysokie Litevskie; Kretinga; Kražiai; Rakiszkio, bažnyczia, Kapas Simano Daukanto. Birutės koplyczia, Palanga. Kauno gub: tolisaus eina paveikslai visokiu lietuviu užsiemimu, naminiu padaru ir tt. Apraszymas paveikslu dviejose kalbose—lietuviszkoj ir angliszkoj. Preke.....50c
Lietuwos Tewynes Dainos, parasztytos kn. Antano Wienozinsko. Labai gražios dainos 20c
Lietuwiai amžiu gludumuose Czia talpinasi tyrinejimai ape lietuwius, ju pasijima, ir laika nuo seniausiu amžiu. Knigele werta yra perskaitymo kiekwienam lietuwiui. 10c
Litwini i Polacy. Lenkiszkoje kalboje, iszrodoka gero ar blogo lenkai lietuwiams padare ir ar turinu su lenkais laikytie ar nuo ju szalintis.....10c
Laisvos Valandos. Eilės. Parasze Vincas Kapsas (D-ras Kudirka). Czia yra surinkta 23 mažuones eilės garbaus musu poeto, jauniausio amžiuje in kapus nužengusio. D-ro Kudirkos. Sziose jo eilese kiekvienas skaitytojas ras sau nusiraminimą ir dvasiszką naudą.....15c
Laima ir Piametos. Knygele, tinkanti jau nuomenei del smagaus laiko praleidimo, nes isz jos gali nuburti apie savo laimę ar ją wakiuas myli ir tt.....
Lietuviszkas Šaliupinys, II Laida. Konradas Vallenrodas.....
Lietuviszki Dainiai pradžioj XIX szimtmeczio. Kilusiszkai tautiszkai perejoddas Parenge Jr. Jonas.....50c
Lietuviszki rasztai ir rasztiniukai, rasztiniuviszka peržvalga Lietuvos Myletojo, ju gyvenimas ir darbai. Czia surasztyti gyvenimai ir darbai visu lietuviu, kurie ko nors gero parasze lietuviszkoje kalboje, kaipo tai: Dr. Basanaviezius, Ivinskio, S. Daukanto, vyskup olonczinauskio, kn. Burbos ir kitu.....50c
Lietuvos Kankles, turinczios 72 naujas dainas.....15c
Lietuvos Istorija, paraszyta per S. Dankanta. Dvi dideles knygos kožna po $1.50c arba abi už.....$3.00
Lietuwos Gaspadine. Mokina kaip pritaisyti Diewo dowanas, jei kurios galima laimokti geral wirti walgius ir atsakancziai westi kukne " " " 20c
Lietuvystes praeitis, dabartis ir ateitis. Istoriszkai socijologiszkas pieszinys.....25c
Lietuvija ir maskoliu žuogu. Parasze Dr. Pieszinys apie priespaudas ir persekiojimus lietuviu isz szalies maskoliszkos valdžios.....10c
Markus ir Aurelianas.....10c
Mythai. Pasakos ir Legendos Žemaiczių, surinktos Ed. Veckenstedt'o, verte ir Salius-pas M. D. D. I. Yra tai akyviausios ir juokingiausios senoviszkos pasakos apie visokius stebuklus ir prajorus apie darbus gero ir piktu diewu, ape Laumes, Laimes, Raganius, Vilkalokus ir tt., in kuriuos senoves lietuviai tikejo ir szidien dar nekurie tiki. Kas vieną isz tu pasaku perskaitys panores ir visas skaityti. Preke.....50c
Medejo pasakojimas. Szi knygele yra naudinga kiekwienam ant perskaitymo, nes czia apraszo atsitikimus wieno Medejo su wisokiu žwerimis po swetimus krasztus swieto. Yra tai akywas ir pamokinantis apsakymas su triuls abrozeliais 10c
Maskolijos politika su Europa ir katalikiszka bažnyczia. Iszrodymas kaip maskolial persekioja, kankina ir naikina lietuwius ir ju bažnyczias 10c
Musu muzikelis iszduotas ant naudos Lietuwos Ukinykams. Czia randai trumpai apsakyta Lietuwos tautiszkas kilimas. Po tam rodos ukinykams prie gero wedimo ukinykystes, ir keletas pasakaicziu . . . 10c
Medega musu tautiszkai waistinykystai. Szioje knijoje apraszo wisas ligas, ir waistu kokiais jas wadina Kauneiczial ir Suwalkieziai, tepgi apraszo kokeis waistais prasti žmones jas gydo. Preke . . . 40c
Medega Simano Daukanto biografijai (gyvenimui). Yra tai naujause knigele ir labai akywa, kuriuje apraszytas gyvenimas Simanoliauksnto nuo pat kudikystes iki jo smerties: kaip auso, kur mokinosi, ką weike ir tt. Prie to ir jo fotografija patalpinta. Apart to knigeleje randasi daug žaiuu ir kitu graziu straipsniu Preke 80c
Negirdetas daiktas ir geros rodos musu moterelems 5c
Nedorybe Rymo Cieoorius, istorija isz laiko ponawojimo Nerono 80c
Nesipriesszyk. Komedija grajyjama teatruose 10c
Orieano Mergele, tragedija penkiuose aktuose su inženga, iszleistą Tevynes Myletoju Dr-tes. Yra tai puikiause tragedija grajyjama teatruose, jirma syk iszwersta ant lietuwiszkos kalbos per Wincą Kapsą.....25c
Olga Liubatovyeziute, vaizdelis isz gyvenimo nihilistu. Yra tai gražus ir užimantis apsakymas isz gyvenimo nihilistu Rosijoje, kaip mergina Olga Liubatovyeziute, priguledama in nihilistu draugystę, daug sykiu apgavo ruskus cziunovnikus ir gaudoma gudrai iszruko isz ju ranku.....10c
Pawasario Balsai, naujausiu dainu knygele, turinti 48 puikias daineles ir Libreto 4 aktuose 15c
Pirmutinis degtines warytojas, komedija 10c
Pawargele ir kaip gywena Kynai (Chinai). 2 labai akywos pasakaites 10c
Padejimas Lietuwiu tautos Rusu wieszpatystej (socijaliszkos pieszynis).....35c
Pajudinkime wyrai žemę. Labai graži pasaka 25c
Patarles ir dainos.....10c
Petro Armino rasztai. Knygele turinti ši puiki dalnu 10
Praeite Vilniaus. Apraszo nuo pat pradžiu užsidejimo miesto Wilniaus, koki jame kilosztorial buwo, koki lietuwiszki kunigaikszczial gyweno, kokios kares jy aplanke ir daugybe kitu akywu Lietuwos atsitikimu.....10c
Pawogti arkliai ir Mendelis Didgalwis Dwi grazios pasakeles 10c
Pasaka ape Jona Twardauckа gersu burtinyka ir jo darbus sykiu su apraszymais ape burtus. Paslapiu 196. Preke 25c
Pamokinanti apraszymai isz gywenimo žmoniu ir wisokios rodos . . . 15c
Pradžemokslis Rankos Raszto del norincziu iszmokti gražiai rasztyte 10c.
Pradinis mokslas angliszkos kalbos.....75c
Puikus apraszymas isz gywenimo Lietuwiu parasztyta del Amerikos Lietuwiu.....$1.00
Plunksnos abrozeliai. Szeszios naujos, labai gražios pasakos . . . 20c
Pajauta Lizdelkos dukte arba Lietuwa XIV szimtmetyje, labai graži pasaka.....75c
Pilnas szimtmetinis kalendorius su pilanetomis.....10c
Pamatai Tikejimo. Parasze V. V. Yra tai kamantinejimai Bibليjos ir nekurie perkratinejimai tikejimo dogmu. Knygele, suteikianti skaitytojui daug maisto iszganingiems dumojimams.....15c
Pasakos pagal Krylową. Parasze eilėmis Vincas Kapsas (D-ras Kudirka). Teipa czia 15 pasaku, parasztyu eilėmis.....10c
Pirmutine pasezlpa umai susirgus, teipogi geralai alkoholiuiai ir taboka, pagal O. Buivida parasžė N. Naudinga žmonems knygele.....10c
Paveikslai. Parasze Zemaite. Graži pasaka ape vaikina ir jauną mergin ir ju susipacziavimą.....20c
Parmazonas arba balsamas Diewo rustybes. Parasze Szwentmikis. Apsakymai isz tikru atsitikimu isz Lietuwos lietuwiszku parapiju.....10c
Populariszkas Rankwedis Fyzikos. Parasze P. Neris. Yra labai naudinga kningele wisokiems amatninkams kaipo staliorems, dailydems, kalwiams, maszinistams ir tt. Kiekwienas norintis koki nors gera darba atlikti ar ka naujo iszmislyti pirmiausiu turi apsipažinti su mokslu fyzikos, kursjam wisokius darbus ir iszmislus palengwis. Taigi szioje kningeleje yra iszguldytos paprastos fyzikos žodžiais ir paveikslais, ka žmogus perskaites ingaus daug iszmintles prie wisokiu iszdirbyszciu.....75c
Rankwedis Senoves Istorijos, Dalis II. Gralikis. Parengė kn. A. Milukas.....40c
Rankwedis senowiszkos istorijos. Czia talpinasi apraszymai Egipto, Babilonijos, Fenicijos, Persijos, Judeos, Indijos ir Kinu, pagal ju senlaisius amžius. Yra labai akyva istorija, welinama kiekwienam ja perskaityti. 50c
Rinalda Rinaldinas " " " $1.50

Rutu Lapelisi naujausios dainos wokiszkoms litaroms 15c
Rodos motinoms ape auginima žindancziu kudikiu 10c
Sodnas, apinisi ir bites naudingi pamokinimai sodauninkams ir bitininkams ukininkams ir farmeriams.....10c
Stelia. Apyaska K. Flamarijono arba viskas ir visur stebuklai ant dangaus ir žemes.....15c
Saules ir menesio užtemimai. Pagal M. Brzezinski, parasze N. Lengvoj formoj apraszyta czia ape saulę, menesi ir žeme bei ape burtus tamsu žmoniu, nesuprantanczziu priežasczziu visokiu gamtoj apsireiszkimu.....15c
Simukas ir Magdute vaizdelis isz Lietuvos sodneczziu, ypacz jaunimo gyvenimo: parasze J. S.....10c
Svaras Juoku. Sutaise Kas Norejo..... 25c
Senoves apraszymas ape Duktery Filypo Karaliaus 50c
Surinkti skarbai. Apraszymas isz pabalgos 18 amžiaus, dwi puikios pasakos .....$1.00.
Sunisximas arba baime turi dideles akis. Tikra teisybe isz Suwalku gubernijos 15c
Trakieczziu Dzuvu dainos. Tyrmiszkiu Andrius (kn. A. Barbos prozeiszki rasztai). Iszleido kn. Milukas. Labai naudinga knyga turinti didele moksliszka verta.....$1.00
Talmudas žydu " 10c
Tamoszius besotis, juokinga pasaka.....5c.
Terp skausmu ir žarbia. Naujausios dainos. 20c
Trumpa senowes Lietuwiu Istorija " 10c
Trumpa lietuwiszka Geografija parasyta kunigo Žebrio.....15c
Vilius Tell. Drama penkiuose aktuose. Yra tai garsiausias veikalas garaus vokiszko poeto Schillerio. Dramatiszkoj formoj apraszyta czia kowa už nepriegiamybę szweicaru priesz Austrijos junga: darbai Szweicarijos patrijotu, terp kuriu swarbiausiu buwo Vilius Tell. Kiekwienam lietuwiui welyjam tą knygą paraiškwiesti.....30c.
Žodynas keturiose kalbose: lietuwiszkai, latwiszkai, lenkiszkai ir ruskai. Yra geriausse knyga del norincziu iszmokti lenkiszkos, ruskos arba latwiszkos kalbos.....$2.00
Žiponas bei Žipone ir aukeingumas bei sidabringumas lietuwiszku dainu. Yra tai moksliszkas iszwaidžiojimas ape paejima lietuwiszkos kalbos " " " 25c
Žentas del Parodos. Komedija 1 akte. kuria grajyja teatruose.....15c
Žemaicziu Wyskupyste. Yra tai puikiause istorija Žemaitijos, jos bažnycziu, Kunigu, wyskupu ir wiso kataliszko tikejimo sulis musu gadynes, t. y. nuo 1413 iki 1841 m.. $1.00

MALDAKNYGES.

Mažas Aukso Altorius, kataliszka maldu knygele. Maldos yra rytmetines, wakarines, prie spawiednes, komunijos mišiu, miszparu ir daugybe kitu; miszlu maldos su abrozeliais: miszparai giedami lietuwiszki ir lotiniszki: daug lotiniszku giesmiu giedamu ape laika tymo SS. Sakramento, procesiju, paprastimo ir tt. Yra 6 litanijos: psalmes Sz. Marijos P. ir Karaliaus Dowido: aktai, radanczial, stacijos, karunka, keliolika szwentu giesmu ir tt. Yra tai naujausia ir graziausia knygele isz wisu lietuwiszku maldaknygiu, daili, balta, slidi popiera; stambus, aiszkus druskas Mieta Kaziš colias. Szita knygeliu apdarai ir preksa yra sekancziu:

No. 1. Mažas Aukso Altorius, prastais drutais apdarais, auksintais krasztais, be apkalimo.....50c.

No. 2. Mažas Akso Altorius, prastais, drutais apdarais, auksintais krasztais. Iszkausytoms briaunoms pasidabruotoms bletelemis, su kabute.....75c.

No. 3. Mažas Aukso Altorius, moroko skuros mikszinis apdarais, apwaleis kampais, auksinti krasztai, parasnis